

Голос України

Газета
Верховної Ради
України

ЦЬОГО ДНЯ ■ **1918 р.** Повна окупація України німецькими військами. Розпуск Центральної Ради. Початок Гетьманщини. ■ **1945 р.** Рішення ООН про запрошення представників Української РСР та Білоруської РСР на конференцію Об'єднаних Націй у Сан-Франциско. ■ **1956 р.** Воронцовський палац в Алупці (Крим) почав працювати як музей. ■ **1966 р.** Вийшов у світ перший номер самвидавського дисидентського бюлетеня «Хроніка поточних подій». ■ **1982 р.** Місто Феодосія нагороджене орденом Вітчизняної війни I ступеня.

Мітинги солідарності

Майже 70 тисяч харків'ян, які представляють 19 політичних та громадських організацій, планують взяти участь у першотравневих святкових заходах. Умовно їх можна розбити на п'ять сил — КПУ та інші ліві, блок «За єдину Україну!», НРУ та СДПУ(О), а також профспілки, які декларують себе поза партіями. Всі учасники заходів, крім соціал-демократів, хотіли б провести їх у центрі міста на вулиці Сумській і майдані Свободи майже одночасно. На спеціальному засіданні міської ради було розглянуто питання про належну організацію цих заходів, **повідомляє УНІАН.**

Про інші миттєвості весни читайте на 3-й стор.

Система оцінок керівних посад

Підготовча депутатська група рекомендувала затвердити у новому парламенті 27 комітетів і одну спеціальну контрольну комісію з питань приватизації. Запропоновано створити нові парламентські комітети з питань Конституції та розвитку законодавства, з питань правосуддя та судострою, з питань податкової та митної політики, з питань антимонопольної політики, з питань будівництва і транспорту, з питань зв'язку, телекомунікацій та інформатизації. Решта парламентських комітетів матимуть ті самі назви, що і в минулому скликанні. У складі комітетів ВР мають працювати не менш як десять депутатів, буде створено не менш як два підкомітети, до яких належало б не менш як п'ять осіб. А предмет відання парламентських комітетів, тобто їх повноваження, вирішуватимуть самі комітети після їх створення на сесії. Велику дискусію викликало формування у новому парламенті депутатських фракцій і груп.

(Закінчення на 2-й стор.).

У центрі переговорів — газові питання

Президент України Леонід Кучма перебуває з триденним офіційним візитом у Туркменістані. В центрі переговорів — питання поставок туркменського газу до нашої країни. Передбачається, що президенти обговорять схему погашення державного боргу України перед Туркменістаном. Учора глави двох держав відвідали нафтопереробний завод у місті Туркменбаші. Як очікується, за підсумками переговорів сторони підпишуть спільне комюніке та угоду між Ашгабатом і Києвом щодо подальшого розвитку міждержавних відносин. За даними української сторони, борг України перед Туркменістаном за період з 19 лютого 2001 року по 9 квітня 2002 року становить 281,7 млн. доларів. На 1 липня призначено підписання довгострокового договору про поставки газу до 2005 року.

"ДУША СКАРБИ ПРАДАВНІ БЕРЕЖЕ"

У мальовничому містечку Коломия дивовижно переплелися традиції і сучасність. Тут не лише досі співають і танцюють коломийки чи розфарбовують крашанки. А, скажімо, до Всесвітнього гуцульського фестивалю у вересні 2000 року відбудували центральну частину міста. Відреконструювали будинки, готелі та, як у столиці, вимостили тротуари плиткою. До приїзду високих гостей відремонтували й дороги — головний б'ль усіх Карпат. Місцеві мешканці навіть стали називати Коломью українським Парижем. Ось їдемо містом по гладенькому асфальту, а нам кажуть: цією трасою їхав Президент. А звернеш трохи вбік — одразу видно, що тут уже ніхто не проїжджав. Це вже по-нашому, а не по-французьки. Писанки для Гуцульщини і Покуття — не лише традиція чи забава. Це майже стан душі. Ось так і виник задум звести в центрі Коломиї будинок у формі яйця й розмістити в ньому унікальну колекцію — Музей писанки.

(Закінчення на 4-й стор.).

Мал. Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО. Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Іван Чиж: «Треба знімати тиск із газет, а прибуток збільшувати за рахунок зростання їх тиражності»

«Тариф на оформлення передплати та доставку передплатникам друкованих періодичних видань повинен становити не більше 40 відсотків собівартості одного примірника передплатного видання» — ось альфа і омега фінансових відносин редакцій періодичних видань з державними підприємствами «Преса» та «Укрпошта».

І визначені ці відносини Законом України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів» із змінами, внесеними 7 лютого 2002 року. Зміни до цього закону були опубліковані 5 березня ц. р. у «Голосі України» та «Урядовому кур'єрі». Нагадаємо, зміна до закону полягала в тому, що було додано слова «на оформлення передплати».

(Закінчення на 2-й стор.).

Календар

Вибрані місця з листування друзів

Квітень веселий для нашої культури місяць, якщо придивитися (у квітні з'явилися на світ Олег Чорногуз, Володимир Дальський, Мар'ян Крушельницький. Процес СВУ — теж квітень). Можливо, все почалося з того, що 1 квітня народився Микола Васильович Гоголь? І пішла гоголівщина! Ось у нинішньому квітні поставили пам'ятник Лесеві Курбасу в Києві, у сквері на Прорізній, і він опинився в компанії Паніковського й Махтумкулі — чим не гоголівське сусідство? (Закінчення на 5-й стор.).

Актуально

До липня тарифи «заморожено»

Тарифи на теплоенергію та проїзд у міському транспорті в Києві у першому півріччі не підвищуватимуться. Про це заявив Київський міський голова Олександр Омельченко. А що буде з цінами у другому півріччі, поки що невідомо. Нині столична адміністрація опрацьовує питання «про впорядкування технологій та обслуговування наземним і підземним транспортом». Воно стосується вартості проїзду в міському транспорті ввечері та вночі, запровадження проїзних на терміни від 10 днів до року, повідомляє ForUm.

... І себе показали!

Важка атлетика. Чемпіонат Європи. Анталія (Туреччина). Українські атлети здобули вкупі 13 медалей (великих і малих). Ось імена лауреатів: Олена Зінов'єва (три золоті нагороди), Наталя Скакун (дві золоті і срібна), Денис Готфрід (дві срібні), Олександр Лихвальд і Олексій Колокольцев (по дві бронзові). **На знімку:** Наталя Скакун демонструє свої медалі в аеропорту «Бориспіль» після повернення в Україну.

Фото Олександра СИНІЦІ (УНІАН).

Спортивну добірку читайте на 16-й стор.

Система оцінок керівних посад

(Початок на 1-й стор.).

Лунали пропозиції встановити «нижню планку» чисельності фракцій у 14, 19, 20 і 25 осіб. Суперечка розгорнулася довкола того, якими мають бути критерії для створення фракції: 4-відсотковий бар'єр чи кількість відсотків, отриманих партією або блоком на виборах, чи структурування у новому парламенті. Зрештою, депутати зійшлися на пропозиції встановити мінімальний склад фракції в 19 осіб, бо всі партії та блоки, які пройшли до нової ВР, подолали 6-відсотковий рубіж. Якщо з цією пропозицією погодиться сесійний зал, доведеться затверджувати відповідні зміни до Регламенту, адже нині мінімальна чисельність депутатської фракції — 14 осіб.

Підготовча депутатська група звернулася до лідерів політичних партій і блоків — до 14 травня подати списки депутатів, які бажають увійти до складу фракцій.

Чи не найсуперечливішим питанням, яке обговорила підготовча група, став порядок обрання керівників Верховної Ради — глави парламенту, його першого заступника та заступника, керівництва комітетів. Пропонувалося визначити загальний алгоритм підходу до розв'язання цих питань і встановити систему оцінок керівних посад у парламенті. Зокрема, щоб посада Голови Верховної Ради

оцінювалася у п'ять балів, його першого заступника — чотири бали, заступника — три, голови комітету і голови постійної комісії ВР — один бал, його першого заступника — 0,8 бала, заступника — 0,6, секретаря — 0,4 бала. Лунали також пропозиції доповнити цей перелік та оцінити в балах керівника апарату Верховної Ради і редактора газети «Голос України». Голова Верховної Ради України має обиратися відкритим поїменним голосуванням. Підготовча група рекомендувала парламенту, щоб голови комітетів обиралися за пропорційним принципом: у розподілі керівних портфелів мають брати участь усі політичні сили, які пройшли до парламенту, а не лише ті, що утворюють у ньому більшість. Однак кінцевої згоди про алгоритм розподілу посад у парламенті підготовча група не дійшла. Одні депутати пропонували розподілити комітети за їх значимістю, інші — змінити оцінку парламентських посад у балах. Тому питання обрання керівників парламенту і квоти остаточно вирішуватимуться на зовсім іншому рівні — на переговорах лідерів партій і блоків.

Отже, підготовча депутатська група завершила свою роботу і 13 травня збереться на ще одне засідання для внесення останніх коректив.

Юліана ШЕВЧУК.

Постанова № 898 від 25 квітня 2002 року Про офіційне оприлюднення результатів виборів народних депутатів України 31 березня 2002 року в одномандатних виборчих округах № 72 та № 82

Відповідно до частини першої статті 78 Закону України "Про вибори народних депутатів України", на підставі рішень окружних виборчих комісій одномандатних виборчих округів № 72 та № 82 про результати виборів народних депутатів України в одномандатних виборчих округах № 72 та № 82, керуючись статтями 11, 12 Закону України "Про Центральну виборчу комісію", Центральна виборча комісія **п о с т а н о в л я є**:

1. Офіційно оприлюднити результати виборів народних депутатів України 31 березня 2002 року в одномандатних виборчих округах № 72 та № 82.

2. Опублікувати список народних депутатів України, обраних 31 березня 2002 року в одномандатних виборчих округах № 72 та № 82, у газетах "Голос України" і "Урядовий кур'єр" (додається).

М. РЯБЕЦЬ,
Голова Центральної виборчої комісії.

Список народних депутатів України, обраних 31 березня 2002 року в одномандатних виборчих округах № 72 та № 82

№ п/п	Прізвище, ім'я, по батькові народного депутата України	Рік народження, професія, посада (заняття), місце роботи, місце проживання, партійність, виборчий округ, суб'єкт висування
1.	Гайдош Іштван Ференцович	1971 року народження, фахівець з автогосподарства, голова Берегівської районної державної адміністрації, проживає в м. Берегово Закарпатської області, член Соціал-демократичної партії України (об'єднаної). Виборчий округ № 72. Висунутий Соціал-демократичною партією України (об'єднаною).
2.	Олексенко Олег Іванович	1963 року народження, інженер-системотехнік, голова правління відкритого акціонерного товариства "Мелітопольський олійноекстракційний завод", проживає в м. Мелітополь Запорізької області, безпартійний. Виборчий округ № 82. Висунутий виборчим блоком політичних партій "Блок Віктора Ющенка "Наша Україна".

Я. ДАВИДОВИЧ,
секретар Центральної виборчої комісії.

Іван Чиж: «Треба знімати тиск із газет, а прибуток збільшувати за рахунок зростання їх тиражності»

(Початок на 1-й стор.).

Адже ДП «Преса» напередодні минулої передплатної кампанії вдалося до безпрецедентних заходів: виокремлення тарифів на оформлення передплати та доставку. Причому перший із зазначених тарифів зростає у прямій залежності від терміну передплати. Більшою стала і вартість доставки одного примірника. Тобто логіка монополістів-розповсюджувачів не була спрямована на стимулювання розповсюдження видань, зростання їх тиражів, а лише на отримання шаленого навару за рахунок читачів-передплатників.

Щоб урятувати ситуацію, «Голос України» був змушений вжити контрзаходів, узявши на себе певну частку витрат. Однак утамування апетитів наших партнерів за рахунок самої редакції чи за рахунок наших читачів вважаємо неприпустимим. Народними депутатами України Іваном Чижем, Сергієм Правденком, за підтримки голови Національної спілки журналістів Ігоря Лубченка, були запропоновані зміни до закону, які знайшли підтримку і розуміння у Верховній Раді. Їх підписав Президент України. І тепер закон діє в інтересах засобів масової інформації, читачів, врешті — свободи слова.

Однак передплатна кампанія на друге півріччя, що, обіцяють, має розпочатися десь приблизно із середини травня, може опинитися під загрозою зриву. Бо наші партнери з розповсюдження періодичних видань не згодні із Законом «Про державну підтримку

засобів масової інформації та соціальний захист журналістів». І в бесіді з керівництвом редакції недовозначно дають зрозуміти, що мають намір обійти норми закону.

Утім, у державному підприємстві з розповсюдження періодичних видань «Преса» повідомили, що ось-ось повинен вийти з друку каталог. У ньому, на відміну від попереднього, мають бути враховані зміни до закону України. Про це, до речі, «Голос України» повідомив партнерів заздалегідь, одразу після набрання чинності змін до згадуваного закону. Тож вартість передплати і з оформленням передплати, і з доставкою «Голосу України» має бути такою, як і до «тарифної епопеї», а саме: 2 грн. 90 коп. — на один місяць, 8 грн. 70 коп. — на три місяці, 17 грн. 40 коп. на півроку, 34 грн. 80 коп. — на рік.

Коментар

Про ситуацію, що склалася у формуванні тарифної політики і розповсюдженні періодичних видань, йшлося зокрема на недавньому засіданні колегії Держкомінформу. У свій доповідь голова Держкомінформу Іван ЧИЖ наголосив: «Нещодавно на Х з'їзді Національної спілки журналістів України гострій і обґрунтованій критиці піддано ДП «Преса» за продовження політики, по суті, придушення преси непомір-

Варшава вітає прагнення Києва

Зустріч Президента України з Президентом Польщі Александром Квасневським відбулася в суботу в оздоровчому комплексі «Синьогора» в Гуті на Івано-Франківщині. Леонід Кучма переконаний, що Україна за рівнем розвитку демократичних та економічних процесів просунулася значно далі, ніж деякі асоційовані члени ЄС. Але в підході до країн, які прагнуть до Євросоюзу, на думку українського Президента, є подвійні стандарти.

(Закінчення на 7-й стор.).

На знімку Валерія СОЛОВІЙОВА (УНІАН):
в аеропорту Івано-Франківська.

У кулуарах влади

Інерція політичних перегонів

Прем'єр-міністр України Анатолій Кінах піддав критиці декларацію, підписану блоком «Наша Україна», Соцпартією, Компартією та Блоком Юлії Тимошенко. Документ містить, зокрема, вимогу відправити у відставку деяких глав областей, які чинили тиск під час виборчої кампанії.

«Я дуже не хотів би, щоб підписанти у відповідній декларації перетворилися на ситуативну або стабільну більшість», — заявив прем'єр на прес-конференції у Львові.

А. Кінах наголосив, що розглядає ці кроки опозиції як «інерцію політичних перегонів, виборчої кампанії до Верховної Ради».

Прем'єр висловив сподівання, що підписанти декларації зрозуміють, «коли ми мріємо про правову та демократичну державу, то слід завжди пам'ятати, що є принцип презумпції невинності, необхідності судового рішення, на основі якого можна дійти висновку, що людина порушувала законодавство або скоїла той чи інший злочин».

Водночас А. Кінах зазначив, що уряд готовий на співробітництво у кадрових питаннях з усіма політичними структурами, зокрема, з підписантами цієї декларації. Однак додав, що робитиме це на «прозорих, демократичних та правових умовах».

Варіанти розподілу портфелів

Політична декларація про підсумки виборчої кампанії, підписана блоком «Наша Україна», Соцпартією, блоком Юлії Тимошенко і Компартією, — це «спроба дати моральну оцінку виборів». Про це заявив лідер «Нашої України» Віктор Ющенко.

Він підкреслив, що «декларацію чотирьох» підписано з метою запобігання повторенню недоліків цієї виборчої кампанії. Зокрема, потрібно ініціювати внесення низки змін до чинного виборчого законодавства, які зробили б неможливою фальсифікацію виборів.

Блок «Наша Україна» пропонує переможцям парламентських виборів дві моделі розподілу портфелів у керівництві Верховної Ради і парламентських комітетів, а також органів, які повністю або частково формують парламент.

Як повідомляє прес-служба «Нашої України», «м'який варіант» передбачає пропорційний розподіл посад згідно з відсотками набраних політичними силами на виборах. Друга модель, сказав В. Ющенко, передбачає розподіл портфелів між БЮТ, СПУ, КПУ та «За єдину Україну!».

Подяка

Правління Київського міського благодійного фонду підтримки народних депутатів України та членів їх сімей імені В. Гетьмана висловлює вдячність Голові Верховної Ради України Івану Плющу за його особисті підтримку та практичну допомогу Верховній Раді України у благодійній діяльності фонду протягом року.

Фотофакт

Пригадайте, минулого чи якогось іншого Першотравня ви вже бачили таку сценку — перетнулися два покоління: щоб перекинутися слівцем, залишити одне одному щось на пам'ять, а може, просто подивитися одне на одного. Однієї миттєвості для нас завжди мало, але достатньо для історії.

Фото
Сергія КОВАЛЬЧУКА.

У Міжнародний день трудящих безробітні також відпочивають

Коментар

Сама назва цього професійного свята зайнятого населення Землі звучить гордо. 1 Травня в нашої людини асоціюється з червоними транспарантами, святковими демонстраціями і рапортами про перевиконані плани. Сьогодні цей день по праву могли б відзначати близько 22 мільйонів українців. Саме в цій цифрі, за даними статистики, вимірюється чисельність працездатного населення нашої країни.

Проте на сучасному тлі вітчизняної ринкової економіки у начищеної медалі за трудові подвиги з'явився зворотний бік. Це безробіття. Десятиліття тому за неучасті у загальному трудовому процесі карали — у КК була навіть спеціальна стаття за неробство. Нині держава не тільки визнала безробіття як явище і невід'ємний атрибут нової (для нас) капіталістичної економічної формації, а й усіляко намагається тримати під контролем ситуацію на ринку праці.

За даними Держкомстату, порівняно з 2000 роком, кількість безробітних зменшилася на 190,7 тисячі осіб. І рівень зареєстрованого безробіття серед працездатного населення України становить 3,89%. (Торік за даними на 1 березня — 4,23%).

За одинадцять років існування Державної служби зайнятості за сприяння цієї структури роботу отримали близько 4 мільйонів громадян. Зі стабілізацією економіки зростає кількість вакантних місць на ві-

чизняних підприємствах. Трудовий фронт почав відроджуватися.

Змін зазнало й українське законодавство. Якщо раніше приховане неофіційне безробіття формували здебільшого робітники, яких підприємства відправляли у довгострокові неоплачувані відпустки, то тепер роботодавці не мають права тримати робітників на таких «коротких поводках».

Утім, проблема українського безробіття полягає не у відсутності вакансій і навіть не в диспропорції попиту та пропозиції на ринку праці, а в зарплаті. Увесь трудовий і потенційно трудовий народ України чекає обіцяної, але поки що, на жаль, не здійснюваної реформи оплати праці. Без цього справжнє свято на робітничу вулицю нашої держави не прийде.

Ольга ВАУЛІНА.

Працівники — на сухарях, а директор — на курорті

Територіальна державна інспекція праці на Волині оголосила справжню війну керівникам підприємств — боржникам краю. Інспектори перевірили майже 200 об'єктів господарювання і виявили 740 порушень законодавства про працю.

Зокрема, як зазначає прес-служба облдержадміністрації, впродовж двох років не виплачує вчасно зарплату керівництво ВАТ «Цумань» Ківерцівського району. Воно заборгувало своїм працівникам близько 600 тисяч гривень. Проте підприємство «віднайшло» 7 тисяч гривень для оплати перебування тутешнього директора в санаторії «Пролісок», який зі спокійною совістю відпочивав на курорті. Ще три тисячі гривень пішло на ремонт службового авто керівника.

Схожа ситуація із заробітною платою на ВАТ «Ківерціспецлісмаш». Тут робітники недоотримали 115 тисяч гривень. Та найбільше обурює людей те, що з головним конструктором, інженером, технологом, бухгалтером та

іншими наближеними до керівництва особами укладено несправедливі контракти. Згідно з ними посадові оклади цих працівників удвічі — втричі вищі, ніж зарплати інших фахівців підприємства... Окрім цього, дирекція заводу уклала кілька договорів на оренду власних авто для службових поїздок, хоча на балансі підприємства є два легковики для цих потреб.

Невпинно зростають борги у зарплаті і на ВАТ «Ківерцівський деревообробний комбінат». За два місяці вони збільшилися на кілька десятків тисяч і нині сягнули 243 тисяч гривень. Попри те керівництво всіляко «заохочує» окремих працівників матеріальними допомогами і подарунками до днів народження та інших урочистостей. Нині підприємство працює зі збитками і все глибше загрузає в борги. Торік дирекція взяла кредит — 100 тисяч гривень — під закупівлю деревини. Проте досі не одержали обіцяної лісосировини. І, відак, не можуть віддати позику.

Роман ЖИЖАРА.

Чобітком... по імені

Сюрпризи

Нинішній Першотравень центральна вулиця Хмельницького зустрічає оригінального новинкою. Не інтернет-баром чи новим магазином, суперсучасним офісом чи введенням у дію елітарного житлового будинку. Таке можна нині зустріти повсюди. А от хто може похвалитися, що замість тротуару вклав до свята мармурові плити з різними «прикольними» написами на кшталт «Я тебе люблю» або «Не забуду матір рідну»? І назвали це диво-вигадку однієї з приватних фірм «Алесью автографів».

Серед «приколів» викарбувано на тих мармурових плитах, вибачте, наче на надгробках, прізвиська реальних людей.

Коли я побачив, як два молодики розтирали на імені відомої вчительки сигаретні недопалки, мені захотілося цю першотравневу ініціативу місцевих бізнесменів (бо ж кожен автограф коштує відповідну суму грошей!) трансформувати у стиль нововведень японських психіатрів.

Років двадцять тому для зняття виробничих стресів у цехах заводів ставили гумові муляжі директорів підприємств. А поруч — велику палицю. І ображена чимось на керівництво людина могла сповна лупцювати палицею мумію, аж поки сама не заспокоїться. А директори на це все дивилися з гумором.

Наш гетьманський менталітет до такого рівня зняття стресів ще не доріс. А от до плити з автографами...

Скажімо, ви вже три роки ходите до начальника ЖЕКу, щоб встановив лічильника, котрого спочатку вкрали, а потім повернули у ЖЕК злодії. А тому начальнику ваші звернення — що муха слону. Відповідно і ви йому можете тільки на хвіст солі насипати. От і насипте. Знайдіть цю фірму «автографів», замовте плиту з текстом «Пане Леоніде... поверніть лічильника». І вкажіть номер своєї квартири. Повірте, після того, коли він побачить, як не тільки ви, а й інші човгають брудними чоботами по його імені, він не лише встановить лічильника, але й заплатить вам удвічі більше вартості плити, аби тільки ви її забрали собі на дачу. Або подарували йому самому.

Михайло ВАСИЛАШКО.

Хмельницький.

Кому «срібний дзвоник»?

Сьогодні в Енергодарі, де немає власної професійної трупи, виюсте відкрито традиційний Міжнародний фестиваль «Добрий театр».

Цього року з восьми київських колективів, які надіслали заявки на участь у фестивалі, оргкомітет відібрав лише три. Беруть участь також три театри з Москви і один — із Черкас. А від Запоріжжя виступить лише Театр молоді з прем'єрою сезону «Вальс випадку».

«Театральний вернісаж» в Енергодарі завершиться 7 травня врученням головного призу — «Срібного дзвіночка».

Олександр АБЛІЦОВ.

Запорізька область.

У номер

■ Вінниця

Спокута гріхів

«Зруйновані храми Поділля» — книга під такою назвою розповідає про сотні знищених за роки радянської влади культових споруд на Вінниччині. Нині в області відновлюють зруйновані храми. В обласному бюджеті вперше за роки незалежності на це передбачено 130 тисяч гривень. З них 30 тисяч буде використано на ремонт викупних келій римо-католицького монастиря, пам'яток архітектури, що в центрі Вінниці. На решту відновлюватимуть будівлі православних церков, зведених у XVII—XIX століттях і занедбаних у радянські часи, повідомляє наш власний кореспондент Віктор СКРИПНИК.

■ Ужгород

Місто сакури і ТАЛАНТІВ

На вулицях Ужгорода — рожева заметіль. То цвіте сакура, що стала для цього міста деревом-символом. Як каштани для Києва.

Минулими вихідними в обласному центрі Закарпаття відбувся перший регіональний мистецький фестиваль «Квітне сакура над Ужем». Окрасою фестивалю стали виставки картин талановитого закарпатського художника Василя Павлишина «Місто моє», писанок, рушників, квітів і, звичайно, ікебан.

Кульмінацією фестивалю стала гала-вистава в обласному музично-драматичному театрі. На ній вшановано лауреатів конкурсу «Кращий закарпатець року».

Визначено лауреатів конкурсу в більш ніж десяти номінаціях: кращі вчений, лісівник, освітянин, лікар, аграрник, працівник промисловості, транспорту, торгівлі й побуту, культури, кращий представник нових виробництв, засобів масової інформації, бізнесмен, автор оригінальної ідеї, правоохоронець, працівник літератури й мистецтва, журналіст, спортсмен. І кожен з них по праву заслуговує окремої розповіді. Їм вручено призи, повідомляє наш власний кореспондент Іван ГУДЗОВАТИЙ.

■ Київ

Третина біженців — неповнолітні

Майже три тисячі біженців із 49 країн Європи, Азії та Африки офіційно зареєстровано в Україні. Близько 11 тисяч іноземців звернулося за останні п'ять років у відповідні органи із заявами про отримання такого статусу. Причому потік прохачів має тенденцію до зменшення, повідомив голова Державного комітету України у справах національностей та міграції Григорій Середа.

Найбільше прибулих, серед яких третина — неповнолітні, мешкає у Київській, Одеській, Харківській, Львівській та Полтавській областях.

Здебільшого біженці повертаються на історичну батьківщину. Так, від початку 90-х до АРК приїхало понад 260 тисяч кримських татар, повідомляє наш кореспондент Вікторія ЛИТВИН.

■ Фотофакт

Боцман буксира «Бриз-південь» Сергій Петриченко сповіщає, що корабели холдингової компанії ЧСЗ у Миколаєві побудували для Феодосійського морського торговельного порту перше судно такого класу. Потужність у чотири тисячі кінських сил дає змогу буксирові переміщати великотоннажні океанські кораблі.

Фото Олександра КРЕМКА (Укрінформ).

«ДУША СКАРБИ ПРАДАВНІ БЕРЕЖЕ»

(Початок на 1-й стор.).

Від 1987 року Музей писанки був розташований у старовинній дерев'яній церкві, але в 1990-му церкву віддали віруючим, а музей перебрався у тимчасове, непристосоване приміщення. Ідея побудови будинку-яйця належить коломийському дизайнеру Володимирові Плащуку. За початковим задумом його мали звести зі скляних та металевих конструкцій. Але тоді він не міг би працювати взимку. Архітектор з Івано-Франківська Ігор Шумин удосконалив попередній проект, і за дорученням глави облдержадміністрації Михайла Вишиванюка будівельники «Прикарпатжитлобуду» за 90 днів втілили цей задум у життя.

Експозицію оформили двоє молодих коломийських художників — Мирослав Ясинський і Василь Андрушко. Виставлені писанки в основному представляють Гуцульщину і Покуття, де на сьогодні найбільше збереглися традиції писанкарства, але є писанки і з інших регіонів України. Крім добре знайомих мальованих курячих яєць, тут можна побачити і гусячу дряпанку (яйце спочатку фарбується в один колір, а потім голкою видряпується малюнок), і мотавки, і писанки з бісеру, з інкрустаціями... Є й писанки, на яких розписалися Президент України Леонід Кучма з дружиною, Голова Верховної Ради України Іван Плюш... Нещодавно в музеї відкрився новий розділ — «Писанки української діаспори».

На жаль, остаточний варіант оформлення музею досі лише на ескізах. Завідувач відділу Ігор Івахнюк захоплено розповідає, який вигляд матиме музей за художнім задумом. У круглій залі з декоративною балки — сволока — звисатимуть акрилові трубки. В кожную трубку буде вкладено десять-п'ятнадцять писанок. Кожна трубка без-

шумно крутитиметься, щоб яйце можна було оглянути з усіх сторін... Але через нестачу коштів експозиція оформлена лише на половину від затвердженого науковою радою плану.

Хоч зарплата співробітникам музею виплачується, але цільових коштів на розвиток нема. На жаль, в українській культурі все тримається на ентузіазмі й ентузіастах. Добре хоч їх не бракує...

Утім, працівники музею не погоджуються з думкою, що після гучного відкриття про них забули. «Це бурхливе відкриття справило гарне враження на громадськість не лише міста, а й України, — каже І. Івахнюк. — Музей став не тільки загальноукраїнським явищем, а й світовим. Нас показали по телебаченню в США, Канаді і багатьох країнах Європи. За один день роботи музею в новому приміщенні побувало відвідувачів більше, ніж за рік у старому. У 2001 році музей відвідало понад 30 тисяч чоловік».

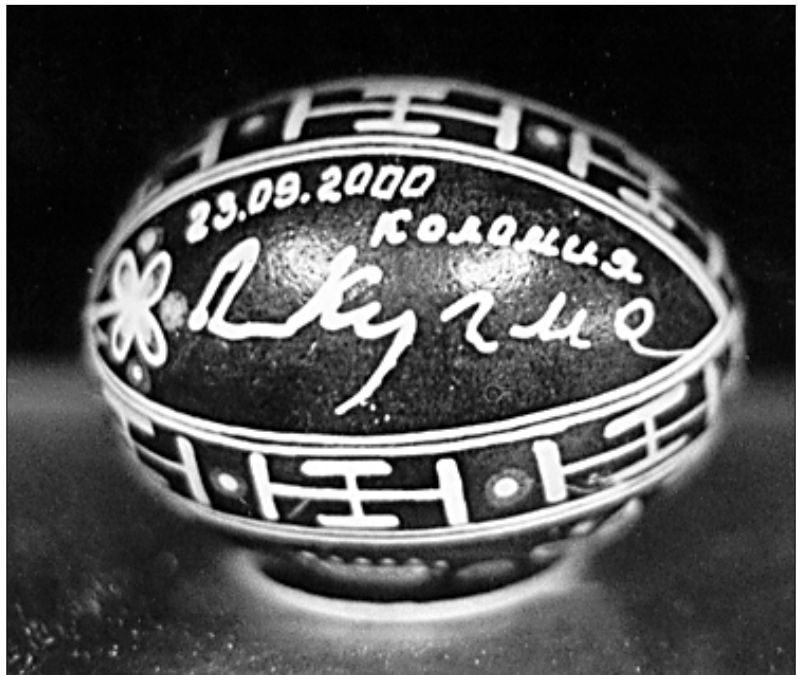
Нещодавно художник-реставратор Марія Болдзюк, співробітниця Музею народного мистецтва Гуцульщини та Покуття ім. Й. Кобринського, філіалом якого є Музей писанки, винайшла новий метод реставрації писанок. Пані Марія залюбки поділилася з нами своїм відкриттям. Спочатку вона спробувала розрізати лезом навіп варене яйце, а вже потім — сире. Розрізане яйце пані Марія змащує клеєм, потім приліплює на його краєчки папірці (щось на зразок пап'є-маше) і, ще раз промастивши клеєм, стуляє дві половинки. Залишається видуту з яйця повітря.

Здається, все так просто! Але секрет майстра — делікатність рухів і вправність пальців, який вона передала хіба дочці Ірині.

Юліана ШЕВЧУК.

Київ—Коломия—Київ.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Музей став не тільки загальноукраїнським явищем, а й світовим

Дзвін — голос церкви

Фоторепортаж

Здавна так повелося — на Великдень кожен бажаючи може вдарити в церковного дзвона. Вважається, це принесе людині щастя. Проте у Великій лаврській дзвінниці відвідувачів зустрічають охоче не лише на таке світле свято. Урочисте багатоголосся тут можна почути щосуботи та неділі, і кожного разу бажаючи можуть піднятися із дзвонарями Васиєм і Павлом, щоб долучитися до їх таїни. Ступаємо сходами й ми.

Перш ніж розпочати особливу молитву — налаштувуються на урочистий лад. Окрім того, кожен переддзвін благословляється намісником або благочинним Печерської лаври.

Перший удар звучить велично і водночас, якось навіть зловісно. Проте Павло заспокоює, підказуючи, де стати, щоб краще відчувати багатолуння. І справді, незабаром звикаємо до гучних ритмічних ударів залізної чаші. А тим часом до них приєднуються ще два великі дзвони, а потім перегук малих — насторожуючі звуки виливаються у

справжню мелодію. Раптово могутній розголос стихає — лише тихеньке відлуння ще блукає у залізних велетнях. Ось і воно майже зникло, і раптом, наче з нічого, починається дрібний переспів голосистих малюків — дзвін відроджується, лине далеко за обрій, розчиняється у небі.

Вважається, що в Київській лаврі, осередку української православної церкви, дзвін найвеличніший. На збудованій у першій половині XVIII століття Великій дзвінниці ще до революції було аж дванадцять велетнів — їх відголос сягав двадцяти кілометрів. Проте до

наших днів судилося залишитися лише трьом. На них і досі видно сліди від куль.

Василій працює дзвонарем з 1971-го, в лаврі — вже сьомий рік. Кожен дзвін він називає на ім'я і може відтворювати три мелодії, які теж мають свою назву, щоправда, умовну: Лаврська, Соборна та Швидка. Павло дзвонить лише третій рік. Він охоче ділиться своїм спостереженням — на його пам'яті ще жодного разу під час дзвону у Печерській лаврі не падав дощ. Він переконаний: дзвін — це голос церкви. Для красивого звучання, каже, потрібно зонай-

менше п'ять велетнів, а придбання ще двох стане недешево (лише кілограм потрібного металу коштує 10—13 умовних одиниць, а великий дзвін важить у середньому 200 пудів). Проте дзвонарі Печерської Лаври свою роботу люблять і вбачають у ній високе поклонання.

Додому ми повертали-ся сповнені вражень. Не встигли пройти й сто метрів, як почав накрапати дощ.

На знімку: дзвонар Києво-Печерської лаври Василій.

Надія ГОРБАТЮК.
Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

До речі

Святині повернулися

Унікальну виставку іконопису та писанок «Святе Христове Воскресіння» відкрито в Музеї волинської ікони, що в обласному центрі.

Більшість експонатів передано хранителям святинь тутешніми митниками та співробітниками СБУ, які конфіскували реліквії у контрабандистів. З-поміж понад

90 експонатів церковного мистецтва особливу історично-культурну цінність становлять 20 ікон російського малярства 18-го століття, що вирізняються вишуканим мініатюрним розписом. Є тут ерусалимські натільні і наперсні хрести, виготовлені з дерева й металу, оздоблені перламутром і кольоровою емаллю. Вражають майстерністю розпису сувенірні пасхальні яєчка, розмальовані монахами Зимненського та Корецького монастирів.

Роман ЖИЖАРА.
Луцьк.

Як ви святкуватимете Великдень?

Бліцопитування

Таміла, пенсіонерка, 61 рік:

— Якщо видадуть пенсію, то буду святкувати, бо зараз не маю ані копійки. А раніше відзначала, навіть коли було заборонено, бо фінансово могла собі це дозволити — Великдень у нас вдома ставав справжнім святом. А тепер я вже котрий рік навіть не можу відвідати матір... Про яке святкування можна говорити?

Юрій Васильович, поліграфіст, 49 років:

— Поїду в село, на Черкащину. Там у мене брат, сестра, друзі-однокурсники. Мама щороку пече паски і ходить до церкви їх освячувати. На свято за столом зберуться всі родичі, ходитиму в гості і я. Щоправда, і на городі доведеться попрацювати, адже вихідних чимало.

Галина Володимирівна з Житомира, пенсіонерка, 44 роки:

— Напечу пасок, розмалюю крашанки... Одне слово, святкуватиму, як завжди, — з дітьми, усією сім'єю. Щоправда, важкувато з грошима нині, доводиться підробляти — продаю великодні прикраси. Проте, на мою думку, хоч би як там було, про традиції забувати не слід.

Таня, 12 років:

Дівчинка навіть не ходить до школи, каже, що її не направили. Схоже, вона взагалі мало уявляє, що це за свято. Проте на запитання, чи пектиме мама паски, повагавшись, відповіла, що так.

Антон, менеджер, 20 років:

— Боюсь, що всі свята працюватиму, в мене ніяк немає вихідних. Навіть після роботи навряд чи вдасться зустріти Великдень, як належить. Вдома батьки, звісно, святкуватимуть, шкода, що не зможу до них навідатися.

Катерина, студентка:

— Уже четвертий рік, відколи тут навчаюся, на Великдень обов'язково їджу додому, на Полтавщину. Там зазвичай із родичами йдемо до церкви, святимо паску. Звісно, можна було б залишитися з однокурсниками в столиці, але мене така перспектива не приваблює.

Ата Фелікс Чорге (з Гани), студент Київського національного економічного університету:

— У мене на батьківщині теж є схоже свято, але зовсім інші традиції. Проте за п'ять років студентства я вже звик до тутешніх. Святкуватиму зі своїми друзями в гуртожитку.

Надія ГОРБАТЮК.
Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Календар

Вибрані місця

З листування друзів

(Початок на 1-й стор.).

Або згадаймо інший веселий квітень, а саме 1847 року — якраз наче кругла дата виходить. У квітні того року були заарештовані члени Кирило-Мефодіївського братства: Шевченко, Куліш, Костомаров (який у квітні ще й іменинник). Подія печальна, але в ній були курйозні обставини, і самі учасники подій згадували про це не без посмішки. Вони не могли не оцінити іронію долі, дивлячись на себе збоку. Ось Костомаров, заарештований з-під вінця і привезений до Петропавлівської фортеці в білому весільному галстуку. Ось Куліш, арештований у Варшаві під час весільної подорожі. Ось Шевченко, старший боярин на Кулішовому весіллі, — він мав приєднатися до молодих у Варшаві, а приєднався в тій-таки Петропавлівці. Шевченко (єдиний нежонатий) по дорозі з Києва до Петербурга здавався таким веселим, що незрозуміло було, хто кого везе: він жандарма чи навпаки? А коли інший жандарм сказав: «Ось, Тарасе Григоровичу, вийдете на волю і ваша муза знов заспіває!», то Тарас відповів: «Та який же чорт мене сюди заніс, як не оця муза!» До речі, квітень для Шевченка був особливим місяцем: дев'ять літ перед цим, теж у квітні, він вийшов на волю. Знову — іронія долі. Правда, був тоді один чоловік, до справи ніби й непричетний, але він чомусь сприйняв вищеописані події без жодної іронії. Чоловіка того звали Віссаріон Григорович Белінський. Дуже талановитий критик. Дізнавшись про все це, він писав: «... Здравый смысл в Шевченке должен видеть осла, дурака и пошлеца, а сверх того горького пьяницу, любителя горелки по патриотизму хохлацкому. Этот хохлацкий радикал написал два пасквиля — один на государя императора, другой на государыню императрицу. Читая пасквиля на себя, государь хохотал, и, вероятно, дело тем и кончилось бы, и дурак не пострадал бы только за то, что он дурак. Но когда государь прочел пасквиля на императрицу, то пришел в великий гнев, и вот его собственные слова: «Положим, он имел причины быть мною недовольным и ненавидеть меня, но е-е-то за что?» Я не читал этих пасквилей, и никто из моих знакомых не читал, но уверен, что паскиль на императрицу должен быть возмутительно гадок. Шевченку послали на Кавказ солдатом. Мне не жаль его, будь я его судьей, я сделал бы не меньше. Я питаю личную вражду к такого рода либералам. Это враги всякого успеха...» А ще невтомний Віссаріон Григорович писав: «Одна скотина из хохлацких либералов, некто Кулиш (экая свиная фамилия!) напечатал историю Малороссии, где сказал, что Малороссия должна отторгнуться от России или погибнуть. Ох эти мне хохлы! Ведь бараны, а либеральничают во имя гадушек и вареников с свиным салом!» Дивна річ, читаючи все це тепер, не відчуваєш зла, а швидше якусь ніби усмішку в душі: кріпкі були дядьки, кожен був певен своєї правоти, царство їм небесне. Але продовжимо. Звісно, Белінському на образі ніхто не відповів. Правда, Куліш своєрідно мстився: у приватному листуванні він завжди, ніби ненароком, плував прізвище Белінського з прізвищем Булгаріна (теж на «Б», та ще й агент III відділення імператорської канцелярії!). Ото й усе. Але був один, котрий не змовчав. Теж «из хохлов», але не ліберал, хоч і любитель вареників (він їх так любив, що навіть заводив серйозні дискусії: від чого відмовитись на все життя — від вареників з вишнями чи від співу солов'я?). Це був Гоголь. Йому весною того року так само не пощастило з Белінським — той розгромив «Вибрані місця з листування з друзями». Гоголь образився страшенно. І сів, уже влітку, писати відповідь. Перший лист був довгий, сердитий і закінчувався так: «Вы даже университет не закончили, вам надо учиться — учитесь!» Але цей лист не пішов до адресата. Пішов інший, коротко-стриманий. Замість «учитесь» було написано «лечитесь». І то без іронії — Белінський справді дуже хворів. Але нас в даному разі цікавить Гоголь: чому він не послав сердитого листа? Чого тут боятися, лист був цілком приватний, та й жили вони з Белінським тоді за кордоном, далеко від рідної цензури. То чому? Найпевніше, Гоголь, як ніхто з учасників цієї квітневої історії, був найменшим радикалом, здатним до примирення. Згадаймо, як він дорожив дружбою з Пушкіним та його жінкою (бо предки Гоголя й Наталі Гончарової ще за козацьких часів знали одне одного — майже родичі). Тобто для Гоголя важлива була не помста — а що як помстишся якомусь невідомому родичеві? Ось чому — «лечитесь», а не «учитесь». Втім, різниця тут невелика. Шкода, Белінський не послухав доброї поради й помер наступного року.

Олекса ВАЩЕНКО,
Христофор ГРУША.

ВОСКРЕСІННЯ

«Музейні» паски найсмачніші

Перед світлим святом Великодня біля старовинної сільської печі у свіжовибіленій хаті-мазанці 1900 року збираються господині з усієї Новомиколаївки, яку кілька століть тому заснували вихідці з Полтавської губернії в самісінькому центрі Керченського півострова.

Випекти пишні паски за давніми рецептами, в півметрової висоти старовинних формах, споконвіку вважається тут особливою гордістю кожної хазяйки. А господарі любовно відреставрованого старого «мастку» — Юрій Андрійович і Валентина Олексіївна Клименки, незважаючи на доволі поважний вік, завжди радіють такій «експлуатації» їхніх музейних експонатів. Хата, в якій виріс Юрій Андрійович, значиться серед експозицій під назвою «Помешкання місцевих жителів першої половини ХХ століття». До речі, щоб вона ним стала, довелося подружжю Клименків її спочатку викупити, а потім самотужки ремонтувати, як і хату-«експонарій» музею — «Житло сучасного сільського мешканця». Задля того, щоб і третю садибу перетворити на музей, який ще не має статусу етнографічного, зате переповнений картинами Юрія Андрійовича і вишивками Валентини Олексіївни та «виробами епохи занепаду СРСР», самі перейшли жити із садового будиночка у крихітний флігельок, іменованій сторожою.

Один двоповерховий краєзнавчий музей, створений ними в конторському приміщенні Новомиколаївки, вже давно став затісним для понад двох тисяч експонатів, зібраних подружжям. До речі, щоб «вибити» для музею цю колгоспну споруду, подружжю Клименків у застійні часи вдалося все-таки пробитися на прийом до міністра культури Української РСР.

У Криму порозуміння з чиновниками не виходило: лякав їх «хохломан» своєю пристрасною ідеєю пошанувати і увічнити справді народне й істинно національне.

Колекціонують старовину разом уже півстоліття і вважають це заняття серйозною, головною у своєму житті справою — оберегом пам'яті. Подарували рідному селу все, що надбали за довгі роки. Нині Новомиколаївський історико-етнографічний комплекс знають більш як у 120 країнах світу, а його організатори — подружжя Клименків — нагороджені цілою колекцією різних відзнак і премій та шаную земляків.

Не переконувало функціонерів від культури навіть те, що Юрій Андрійович професійно оформив десятки червоних куточків і музеїв трудової слави, у рідному селі створив попередника свого народознавчого фонду — справжній музей бойової слави, де кожна дрібничка — то факт героїзму земляків у останній війні, яка залишила так багато кривавих міток по всьому Керченському півострову.

Юрій Андрійович вважає, що колекціонером він народився. Перша «експозиція вської всячини» і яєць диких птахів, яку зібрав у плавнях озер і Казантипської затоки ще дошкільням, пропала, коли служив у армії. Бажання увічнити для нащадків історію рідного села, відомого колись своїми майстрами — ковалями і каменерізами, а згодом обросло не тільки вихідцями з Полтавщини, а й росіянами, татарами, болгарями, євреями, стало своєрідним перехрестям різних культур і традицій, — те бажання зміцнили сусіди — носії народної пам'яті.

Особливо заприятнився Юрко Клименко з 94-річним чоботарем Артемом Глин-

ним, каменерізом Яковом Трофимовичем, будівником вітряків Григорієм Пшенишним. Відчувши небайдужість хлопця до української минувшини, старожили поспішали висповідатись у тому, що зрозуміли за свій довгий вік, передати головне з одвічної мудрості рідних традицій, гублячи які, ми втрачаємо більше, ніж нам здається. Вдячний за правду, спрагло записував кожне їх слово. Так доходив розуміння — звичні в побуті предмети різних епох допомагають знайти відповіді на питання: звідки ми, хто наші предки?

Юнаком полюбив брати участь в археологічних експедиціях, заслухувався оповідями маститих учених про нашу сиву минувшину, замислювався над тим, чому такі байдужі до неї, належно не цінуємо давні й недавні уроки власної історії. Вчився бачити у звичайних предметах свідків часу, які безмовно зникають у ньому, заведе люди перестають ними користуватися, забувають про них. Захотілося увічнити пам'ять про простих людей.

З «експедиції» до краю своїх прадідів привіз жменю полтавської землі, рушники, домотканий одяг, гасові лампи, ткацький верстат, вугільні праски, атрибути свят, обрядів...

З післявоєнних руїн кримських селищ позволив медогонки, олійниці, ваги, різні терези, скрині, інструмент, прялки, музичні інструменти, люльки, пляшки, навіть млиновий жорна і багатопудові, висічені з моноліту кам'яні котки для обмолоту хліба. Так народилася в його хаті перша експозиція — «Житло селянина».

З часом предметів старовини ставало

дедалі більше: знаходив у степах «свідків» найдавніших часів — кам'яного періоду — сокири, шкребки, пристрої для добування вогню, уламки зброї і амфор пізніших епох, вимінював, викупував все, що міг, дещо дарували земляки.

Якщо вже Клименки набачать справді історичної вартості річ, останню копійку віддадуть, позичать-перепозичать, а куплять. Відробляють тоді всім, чим можуть: тримають живність, копають сусідські гори, возять воду, малюють портрети, вишивають, фарбують та опоряджують могилки...

Так з'явилися в їхній колекції і унікальний беккерівський рояль 1827 року виготовлення, і скрипка фірми «Циммерман» 1905 року, і найдивніших форм грамофони, самовари, кавники, старовинні зінгерівські швейні машинки... Все в робочому стані.

Коли старожитності заповнили дім і сарай, гараж і подвір'я, почав колекціонер переходити від стихійного збирання до системного. Тоді він, уже художник за освітою, опанувавши професії ювеліра, сто-

ляра, слюсаря, «щоб усе ремонтувати самому», взявся ще й за наукову роботу: професійно вдосконалював знання з колекціонування, вивчав спеціальну літературу, музейну справу.

Розкваліфікувавши свою багату колекцію тематично, почав звертатися до різних інстанцій з проханням допомоги оформити його фонд старожитностей у перший в Криму сільський етнографічний музей «Побут жителів Керченського півострова». Та масштабність його ідеї виявилася не до снаги ні сільраді, ні районній, навіть обласній владі. Зневірившись у тому, що достукається хоч до когось «відповідального за культуру», аж у 1988 році дочекався-таки приїзду комісії з Сімферополя, яка склала опис експонатів й офіційно оформила передачу 1600 найцінніших з них Кримському відділенню Фонду культури. Після кількох років мовчанки, у травні 1991 року, коли й кримські чиновники зрозуміли, що з ідеї перетворення людей на безнаціональний єдиний радянський народ без роду і племені нічого не вийшло, відбулося урочисте відкриття Клименківського музею з наданням йому звання народного.

Радити з того, що його зібрання нарешті стало народним музеєм (визначили й штат співробітників), випало недовго. «Штат», не дїждавшись зарплати, невдовзі розбігся. Клименкам бігти було нікуди. Тож і досі сторожує літнє подружжя все зібране і придбане на свої кривні музейне господарство, тепер уже з народним статусом, самотужки. А це півкілометрова територія, на якій кілька розкиданих по селу приміщень. Вони щодня і щоночі в полоні обов'язку не тільки перед врятованими речами, а й перед майбутнім, задля якого все це й здійснили.

Крім унікальних речей давнини, в музеї зберігаються ще й майже дві тисячі сторінок наукових робіт Клименка — величезний краєзнавчо-етнографічний матеріал з таких тем, як місцеві обряди, звичаї, прикмети, пісні, ігри, прислів'я і приповідки, легенди, діалектологія, архаїка, лінгвістика, народне цілительство, кухня, топоніміка, нариси про сільгоспінвентар, інструменти, землеробство, тваринництво, виноробство, виноградарство, бондарство, бортництво, дореволюційне будівництво, місцеві джерела води... Все це мало б бути видано, адже може прислужитися історикам, етнографам, лінгвістам, які дбають про збереження історії народу. Та не їдуть сюди вчені й державні мужі.

Найбільше кляне завжди врівноважений, лагідної вдачі Клименко «часи мешковщини» — скандально відомого «недолугого першого й останнього президента Криму»: за непоправну втрату його збирання — коштовної, багатющої колекції стародавньої зброї, серед якої були і козацькі шаблі, й унікальні рушниці з посрібленими і литими дулами та інкрустованими прикладами. Оскільки в ті роки розгулу на півострові бандитизму зберігати такі речі було небезпечно, бо вони мали особливий, нездоровий інтерес бритого-

лових, довелося той арсенал спішно виміняти на кепсько збережену колекцію меблів відомого тююнового фабриканта Страболі. І хоча вишукані дивани і стільці, які тоді дихали на ладан, вже давно власноруч майстерно полагодив, та журиться за тією колекцією і досі. Як і за цілим іконостасом стародавніх храмових ікон, поспіхом вимінаних на хоч музейної вартості, але не такі цінні вжиткові речі, бо до коштовних образів уже тяглися бандитські руки.

Та місцевому краєзнавцю, етнографу, фольклористу і колекціонеру Юрію Андрійовичу Клименку та його дружині й помічниці Валентині Олексіївні особливо журитися за минулими втратами ніколи: попереду стільки нових знахідок і надбань! Ось і найближча сусідка вже скоро не накриватиме колодязь стародавнім татарським блюдом з дивної краси чеканкою, бо нарешті домовилися про вигідний для неї і для музею обмін. А сусіди з найдавшого кутка Новомиколаївки за кілька віків так і не побили опішнянські глечики, бо дуже вже берегли. Вочевидь музейні речі...

І хоч літа вже не ті, ніяк не вгомонить-ся Юрій Андрійович, бо ще не здійснив багато задумів. Мріє він про той час, коли в Новомиколаївці буде створено історико-культурний заповідник, в який, крім його діючого музейного комплексу народознавства, ввійдуть сусідні ковильні скіфські кургани, аланський могильник, дерев'яний водогін, старі водяні млини і вітряки, колодязі, пекарня, пам'ятник партизанам. Та нині втілити все це без спонсорів не легко. А їхня щедрість визначається рівнем культури, патріотизму та здатності до доброчинності. А ще розумінням того, що наше суспільство має нарешті відчуті обов'язок і перед такою людиною, і перед її набутком.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.
На фото: сім'я Клименків.

Транспортування хреста на гору Яровицю

гори тягачем. Проте тодішній головний пугильський можновладець транспортом Кияка не забезпечив, хоча бив себе в груди, що не підведе. Тоді Тарас Романович пішов на поклін до місцевих лісорубів і попросив підсобити кіньми. Гуцули — люди побожні, тому відразу взяли за роботу. Горяни виготовили довгі штільваги, причепили їх до хреста й поволі рушили в бік вершини. Дорогою лісоруби весь час молилися й читали «Отче наш».

Транспортування тривало кілька годин. Так хрест опинився на вершині — виручили міцні гуцульські коні.

Тим часом невгамовний професор Кияк збирається воздвигнути ще од-

ного хреста на відомій з історії гори Маківці, де проходили своє перше бойове хрещення українські січові стрільці.

Василь БАБУХ.
Фото автора.

Хрести на верховинах

 Фото з сімейного архіву

Цю фотографію бережливо зберігає в своєму сімейному архіві відомий буковинський політик професор Тарас Кияк. Вона дорога йому тим, що на ній зафіксовано пам'ятний для нього епізод. Колись у добродія Тараса заро-

дилася романтична ідея поставити хрести на найзнаковіших гірських вершинах України. Першою для втілення свого задуму він обрав Говерлу. Хрест для неї виготовили з нержавіючої сталі робітники Чернівецького машинобудівного заводу. 8-центнерну конструкцію доставили на вершину Говерли гелікоптером. Тепер тому кияківському хресту поклоняються тисячі мандрівників. Та не всі знають справжню історію появи цього символу.

Наступним хрестом Тарас Кияк увінчав найвищу вершину Буковинських Карпат Яровицю. Його теж, до речі, виготовляли машинобудівці. Цього разу гелікоптера не вдалося замовити. Хреста автор задуму планував дотягти до верхів'я

Якщо вже Клименки набачать справді історичної вартості річ, останню копійку віддадуть, позичать-перепозичать, а куплять

Варшава вітає прагнення Києва

(Початок на 2-й стор.).
Під час зустрічі лідери двох держав обговорили актуальні питання двостороннього співробітництва — зокрема, й у контексті майбутнього вступу Польщі до Євросоюзу. На спільній прес-конференції Александр Квасневський підтвердив, що Варшава вітає прагнення України стати асоційованим членом Європейського союзу в 2004 році (посилаючися на те, що цю дату свого часу називав Міністр закордонних справ України Анатолій Зленко) і підтримуватиме її на цьому шляху. Леонід Кучма на прохання журналістів був змушений уточнити, що керівництво України «ніколи не заявляло, що дата вступу України до Європейського союзу — 2011 рік». Насправді йшлося про необхідність досягти до цього терміну стандартів, потрібних для вступу до ЄС.

Кучма процитував слова Квасневського про те, що отримати статус асоційованого члена «нелегко і часом дорого коштує». Серед головних проблем, які Києву належить розв'язати до вступу до ЄС, глава української держави назвав захист від «нелегальної міграції і злочинного транзиту» кордонів з Росією та Білоруссю. Водночас він висловився проти закриття східних кордонів сусідніх з Україною держав, зокрема з Польщею.

Президент Польщі Александр Квасневський висловив сподівання, що «в перспективі Україна може стати членом НАТО». Правда, перспективу цю вважають досить віддаленою, зважаючи на попередні заяви українських лідерів про те, що «це питання не сьогодення». На прес-конференції в Гуті Л. Кучма підкреслив: Украї-

на готова поглиблювати співробітництво з НАТО до тієї межі, на яку погодиться сам альянс. Відповідаючи на запитання журналістів, чи погодиться Україна вступити до НАТО, якщо її покличуть зараз, Л. Кучма сказав: «Запрошуйте».

Під час зустрічі з польським лідером Леонід Кучма висловив намір запросити керівників урядів сусідніх країн, а також США і Канади на засідання комісії Україна—НАТО, яке відбудеться в Києві на початку липня. Він наголосив, що Україна «добре» розуміє «роль і місце цієї структури в Європі», і зазначив, що за останні роки НАТО трансформувалося «із структури суто військової в політичну та економічну».

Одне з ключових економічних питань, які обговорювали в Гуті, — добудова нафтопроводу Одеса—Бро-

ди—Гданськ. На прес-конференції Александр Квасневський сказав, що на початку червня в Києві пройдуть консультації на рівні прем'єрів, а потім президентів України та Польщі з цього питання. Як повідомили журналістам у Гуті, «нафта до Гданська має піти трубопроводом не пізніше 2005 року».

Під час зустрічі обговорювалися також проблеми збереження культурної та історичної спадщини. Було досягнуто домовленості про відкриття 21 травня, в день п'ятиріччя підписання декларації про примирення між нашими країнами, «Кладовища орлят» — польських поховань на Личаківському кладовищі у Львові. Нагадаємо, в минулі роки цю подію не раз переносили, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Війна триває

Учора вранці ізраїльські танки ввійшли до палестинського міста Хеврон. Воєнній операції, за даними катарської телестанції «Аль-Джазіра», передував ракетно-бомбовий удар ізраїльських ВПС, який спричинив загибель людей.

Ізраїльські військові заявляють, що отримали відомості про те, що в Хевроні готували нові вилазки бойовиків. Нагадаю, в суботу чотирьох ізраїльтян, у тому числі двох дітей, було вбито у поселенні Адора неподалік Хеврона...

За кілька годин до введення військ у місто президент США Джордж Буш закликав палестинського лідера Ясіра Арафата проявити «лідерські якості» і рішуче боротися з тероризмом. Він зробив цю заяву після того, як ізраїльтяни і палестинці ухвалили запропонований США план,

Перерваний політ

Скорботний парад вшанування пам'яті загиблого напередодні губернатора Красноярського краю Олександра Лебеда відбувся учора ввечері у столиці краю.

Вертоліт МІ-8 з 20 пасажирами на борту, серед яких були Лебедь, представники адміністрації та журналісти, зазнав катастрофи в Ермаківському районі. Загинуло вісім осіб. За попередніми даними, через погану видимість вертоліт зачепив ЛЕП, і машина впала...

За всієї критики, на брак якої Олександр Лебедь ніколи не скаржився, генерал-десантник зробив унікальну своєрідну політичну кар'єру. За його спиною — Афганістан, перехід на бік захисників Білого дому під час путчу ГКЧП, командування 14-ю армією в Придністров'ї. Лебедь уберіг величезні запаси зброї 14-ї армії від пограбування і змусив сторони у Придністров'ї, що протистоять, відкласти зброю і розпочати переговори. Досягнутим тоді миром усі були не задоволені, але, як з'ясувалося, збройний конфлікт припинили вчасно. Підписані Лебедем на посаді секретаря Радбезу РФ і помічника президента з нацбезпеки Хасав'юртівські угоди в серпні 1996 року поклали край першій чеченській війні. Усупереч багатьом він поїхав і, не злякавшись узяти на себе всю відповідальність, підписав мир з Асланом Масхадовим. Навіщо? За його спиною — в Грозному — у цілковитому оточенні перебували кілька тисяч російських солдатів. Потім Лебедь залишив Москву, і в травні 1998-го його обрали губернатором одного з найбільших російських регіонів — Красноярського краю, де він за два роки розв'язав головну проблему: звільнив його від кримінальностівого контролю колишнього голови красноярського підприємства — алюмінієвого заводу (КраЗу) Анатолія Бикова. Відтоді на тлі багатьох суперечностей крайової еліти Лебедь залишався найвизначнішою політичною постаттю, фаворитом виборів 2003 року.

Яна СТАДІЛЬНА.

Ле Пенем по нашій інтеграції

Перший тур президентських виборів у Франції висвітвив кілька головних особливостей, що й визначили вихід у другий тур діючого президента країни Жака Ширака та лідера ультралевого Національного фронту Жан-Марі Ле Пена.

По-перше, стало очевидним, що у Франції, як і запевдав генерал де Голль, «президента обирають розумом і серцем усіх, щоб він був главою держави і вождем усіх французів». Осоромлено було тих, хто стверджував, що французи стомилися від «геронтологічних виконних при владі» і хочуть бачити біля керма молодих. Шираку — 69 років, Ле Пену — 73. За Ширака голосували прибічники м'якої ліберальної демократії, суміші голлізму в розумінні місця Франції у світі та її нинішніх євроінтеграційних досягнень. А Ле Пену віддали голоси прибічники наведення порядку та відновлення законності жорсткою рукою.

Друга особливість тісно пов'язана з першою: в Україні вона має свій аналог — «подрібнення виборців шляхом клонування основних претендентів». На головне крісло претендували 16 кандидатів, котрі представляють усі відтінки помітних у Франції ідеологій. І найбільше їх було у діючого прем'єр-міністра із соціалістів Лйонеля Жоспена: починаючи з лідера комуністів Робера Ю і закінчуючи п'ятма-шістма іншими лівими, котрі прагнули «поборотися за соціальні права трудящих».

По-третє, багато в чому винен у своїй поразці сам Жоспен, який на посту прем'єра демонстрував серйозні та помітні розходження між соціалістичною програмою і капіталістичною практикою. Коли французи почали виступати проти засилля іммігрантів, які, мовляв, «відбирають нашу роботу», Жоспен, з одного боку, оголосив посилену боротьбу зі злочинністю серед нелегалів, а з другого — «натуралізував» і легалізував понад 80 тисяч іноземних робітників.

(Закінчення на 9-й стор.).

Яна ОСАДЧА.

Слухання відбулися, намети залишилися

Наметове містечко в Кишиневі, розташоване між парламентом і адміністрацією президента, в якому живе й мітингє опозиції, залишилося на тому самому місці. Тим часом в столиці сьогодні намагаються дати відповідь на запитання: хто все-таки переміг у Страсбурзі, де відбулися слухання щодо ситуації в Молдові? Молдовські комуністи чи опозиція в особі Християнсько-демократичної народної партії (ХДНП)? І кожен вікторію приписує собі.

Віктор Степанюк, лідер фракції комуністів, після слухань в ПАРЕ заявив: європейські парламентарії відзначили той факт, що комуністи прийшли до влади в країні демократичним шляхом, і з цим опозиції доведеться рахуватися. А саме: зупинити маніфестації протесту, які тривають вже четвертий місяць.

У резолюції, ухваленій ПАРЕ, йдеться: ХДНП має приборати людей з вулиць, а влада в особі генпрокуратури — припинити переслідування маніфестантів, зокрема лідерів ХДНП. Голова ХДНП Юрій Рошка з цього приводу зазначив, що спочатку нехай комуністи почнуть виконувати свої обіцянки, після чого опози-

ція припинить мітинги. Представники Молдови в ПАРЕ обіцяли, що оголосять довготерміновий мораторій на російську мову в молдовських школах, а також на впровадження курсу «Історія Молдови» замість «Історія румунів». Молдовська влада взяла зобов'язання зняти цензуру на радіо та телебаченні, надати час мовлення для опозиції й навіть виділити спеціальну площу для неї в урядових ЗМІ. Ще одна умова ПАРЕ: молдовський уряд має негайно зареєструвати Бессарабську митрополію, яка підпорядковується Румунській православної церкві. Церков-

ний перерозподіл триває в країні ось уже десять років. Ще тоді з'явилися перші парафії Бессарабської митрополії, але уряд виступив проти її реєстрації. Справа дійшла до Європейського Суду з прав людини, який вирішив питання на користь Бессарабської митрополії.

Загалом все те, що у Страсбурзі порадили виконати молдовській владі, — це те саме, що опозиція в особі ХДНП вимагала на вулицях Кишинева. Враховуючи це, можна вважати, що націонал-радикали домоглися чимало з того, чого бажали.

Світлана ЧАЛА.
Кишинів.

МІЖНАРОДНІ НОВИНИ

Хроніка. Факти. Події

■ **Москва**

І москвичі все зрозуміли

27 квітня в рамках Року України в Росії у Московському державному театрі на Перовській відбулася прем'єра п'єси Г. Квітки-Основ'яненка «Сватання на Гончарівці». Постановку здійснив головний режисер — художній керівник театру на Перовській, заслужений артист РФ К. Панченко (за участю головного режисера Житомирського музично-драматичного театру імені І. Кочерги, народного артиста України Л. Данчука).

Головні ролі у виставі виконували заслужена артистка України С. Загородня (Одарка), заслужені артисти Російської Федерації К. Никифоров (Олексій), Ю. Булдігеров (Кандзюба) і В. Нікітін (Скорик). Спектакль давали українською мовою. Москвичі, які вшерть заповнили зал, усе зрозуміли і довго аплодували творчій трупі театру.

Артистів із прем'єрою також привітали посол України в РФ М. Білоблочкий та заступник голови Комітету у справах культури уряду Москви А. Порватов.

Цей театр уже вдруге звертається до класики української драматургії. Торік на його сцені було успішно здійснено постановку п'єси М. Куліша «Мина Мазайло», яка має великий успіх у глядачів. Її відзначено 2001 року на Московському міжнародному театральному фестивалі.

■ **Київ**

Слово правди від Європи

21—26 квітня цього року у Франції в місті Страсбурзі відбулася друга частина чергової щорічної сесії Парламентської асамблеї Ради Європи (ПАРЄ), в роботі якої брала участь Постійна делегація Верховної Ради України на чолі з Борисом Олійником.

Серед питань, які обговорювали на сесії, українську делегацію особливо турбували результати спостереження Тимчасовим комітетом Бюро ПАРЄ парламентських виборів в Україні. В них, зокрема, зазначено: «Комітет погодився, що вибори засвідчили певний прогрес, порівняно з попередніми. Ухвалення нового виборчого закону, який урахував рекомендації Ради Європи та ОБСЄ, стало схвальним кроком уперед. ЦВК працювала ефективно і професіонально».

Однак поряд із цим у звіті зазначено й таке: «Попри ці позитивні аспекти, залишається декілька важливих недоліків. Потрібно звернути увагу на значний брак політичного діалогу і, загалом, брак довіри до демократичного процесу». Борис Олійник щодо цього додав: порушення були відчутні, отож спостерігачі ще раз повернуться в Україну 11—12 травня, щоб зробити остаточний висновок.

Ця сесія ПАРЄ збіглася у часі з річницею Чорнобильської трагедії. Українські депутати, зокрема Борис Олійник та Анатолій Раханський, ініціювали підписання та розповсюдження Заяви про незадовільне виконання умов Меморандуму про закриття ЧАЕС між Україною, урядами країн «великої сімки» та Європейською комісією. У ній зазначається, що ПАРЄ занепокоєна невиконанням Меморандуму стосовно надання кредитів на добудову Рівненської та Хмельницької АЕС, на компенсацію енергетичного дефіциту в період між виведенням із експлуатації ЧАЕС та добудовою нових енергетичних потужностей, а також на розв'язання соціальних проблем. Слід зазначити, що таку заяву ПАРЄ приймає уже вшосте.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств. Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

СУСПІЛЬСТВО

Нічийні. Та все-таки свої

«Голос України», 30 квітня 2002 року. № 81 (2832)

Актуальне інтерв'ю

Зустрічаючи на вулицях недоглянутих підлітків, мимоволі запитуєш себе: скільки їх у нас — безпритульних, сиріт, безбатьченків. Офіційна статистика свідчить: торік в Україні налічувалося 140 тисяч «державних» дітей, тобто круглих сиріт або тих, від кого відмовилися. В гостях у газети — директор Центру з усиновлення дітей при Міносвіти і науки України Тамара КУНЬКО.

— Тамаро Феодосіївно, чи не правда, сирітство — явище, характерне для будь-якого суспільства?

— На превеликий жаль, так. Сироти були завжди і скрізь. В Україні до них ставилися дуже жалісливо. Це — одна із зворушливих рис українського менталітету. Сирота убогий у поетичній народній творчості оспіваний з давніх-давен. На вершину поезії возніс сирітську тему Тарас Шевченко, який також зростав сиротою. Пригадайте: «і золотої, й дорогої мені, щоб знали ви, не жаль, моєї долі молоді, а інколи така печаль охопить душу, аж заплачу...»

— Раніше осиротілу дитину часто приймала рідня та хрещені батьки. А як тепер?

— Ця традиція ще міцна у Західній Україні, де за тією ж статистикою менше дітей-сиріт опиняється в інтернатах. А загалом у нашій державі переважна більшість безпритульних — це інтернатські діти.

— Інтернатська система виховання нині піддається глобальній критиці...

— Ми інколи запозичуємо те, від чого передова практика відмовляється. Канадцям, наприклад, треба було 40 років, щоб категорично позбутися інтернатів. А ми лише в Києві маємо їх аж 26...

У держави два шляхи для подолання проблеми сирітства. Це — усиновлення і сімейні дитячі будинки. Обидва напрями вимагають передусім великих душевних затрат, і я з радістю помічаю, що в Україні, в уряді, владних структурах дедалі більше людей починають це розуміти.

— Центр з усиновлення дітей існує вже майже шість років. Про які надбання можна казати?

— Упродовж цих років з допомогою Центру нові сім'ї знайшли понад 30 тисяч сиріт.

Вдумайтеся тільки — п'ята частина сиріт в Україні відчули домашній затишок і ласку. Це хвилює до сліз.

— Сиріт усиновлюють тільки бездітні сім'ї?

— Ні. Зворушливо спостерігати, як з усіх областей України жалість до знедолених дітей проявляють багато сімей, що мають власних дітей. І прикро, що лише тут, у Центрі, вони дізнаються: на місцях, у районних органах опіки, в обласних управліннях освіти є списки кандидатів на усиновлення. Дізнаються також, що перш ніж зважитися на цей відповідальний крок, можна оформити над дитиною опіку...

— Усиновлення — це така інтимна справа, що говорити про неї завжди складно. Адже є випадки, коли батьки починають шукати дітей, від яких відмовилися...

— Нещодавно свою дочку, яку усиновила родина з Італії, намагалася розшукати українка, позбавлена материнських прав. Ми не змогли допомогти, оскільки існує таємниця усиновлення. Після рішення суду дитина стає членом сім'ї з правом цієї сім'ї на приватне життя.

Інший випадок. Мати передала доньку у дитбудинок на рік. Є така форма опіки. Сама виїхала до Росії. Вийшла заміж і, зрештою, влаштувала своє особисте життя досить заможного й красиво. Але дітей не було. І тоді згадала про дочку. Та, на жаль, вже було пізно. Минув рік, за ним відведений законом ще шестимісячний термін, після цього дитину прийняла українська сім'я.

— І цій матері вже ніяк не зарадити?

— Новий Сімейний кодекс, що набере чинності з 1 січня 2003 року, передбачає право дитини знати про своїх справжніх батьків. Але тільки за її

бажанням та після досягнення 14 років.

— Ви обмовилися про італійську родину. У наших засобах масової інформації часто гостро критикують практику усиновлення українських дітей закордонними сім'ями. Що можна сказати з цього приводу?

— Соромно слухати такі заяви, особливо коли вони звучать з високих трибун, що нібито наших дітей віддають у найми або, ще гірше, для донорських органів. За допомогою нашого Центру чверть усиновлених дітей знайшли нові сім'ї у 12 країнах Америки і Європи. Перевагу на усиновлення мають українські сім'ї. І якщо упродовж 14 місяців малюкові не буде знайдено прийомних батьків у нас, сирота може бути кандидатом на міжнародне усиновлення.

— Як захищає держава усиновлення українських дітей за кордоном?

— Усіх усиновлених дітей бере на консульський облік Міністерство закордонних справ України. До 18 років вони є громадянами України і після досягнення повноліття мають можливість самостійно обирати свою подальшу долю.

— Як живеться там дітям-сиротам?

— Треба сказати, що у країнах Європи, США, Канаді за усиновленням зазвичай стоять благородні почуття, що тримаються на заможності сімей, достатку та цивілізованих стосунках. Прикладів можна навести багато. Сім сімей, що мешкають по сусідству в невеличкому американському містечку, усиновили сім наших дітей. Вони навіть найняли в складчину українського вчителя, який навчає дітей рідній мові і культурі. Інша американська сім'я шоліта привозить до Львова усиновленого хлопчика на побачення з учорашніми вихователями і друзями.

— Вірите, що в Україні колись зовсім не буде сиріт?

— Я вірю і хочу дожити до того щасливого дня, коли про важку сирітську долю наші діти читатимуть тільки з книжок.

— Дякую.
Розмовляв Максим КАРАСЬ.
Фото Олекси ВАЩЕНКА.

Віра у житті людства

Видання

Передусім заслуговує на увагу сама ідея підготовки цієї унікальної книжки. Адже таке видання в Україні з'являється вперше. Це — навчально-методичний посібник у 3-х томах «Людство і віра», автор-укладач — Георгій ЩОКІН.

Основним постулатом книги є думка: людина тільки тоді стає Людиною, коли у неї з'являється Віра. Мабуть, саме тому автор називає своє працю релігієзнавчою, хоча насправді вона охоплює широке коло інших світоглядних проблем. Зокрема, у ній міститься сучасна наукова інформація про походження світу, виникнення і розвитку Всесвіту, метagalaktik, галактик та зірок, утворення Землі й материків, по-

ходження людини, рас, етносів, мов. Аналізуються також витоки людської цивілізації та культури, історія та географія релігій.

Значний інтерес для тих, хто досліджує, викладає та вивчає релігієзнавство, становлять ті розділи, в яких розглядаються первісні і сучасні релігійні вірування різних народів світу, їх спільні та відмінні риси. Це видання дасть можливість розширити та поглибити знання читачів про міфологію та космологічні уявлення народів стародавнього світу.

Розгляд різних релігійних, релігійно-міфологічних та релігійно-моральних систем, їх особливостей подано не у відриві від реального життя народів світу, а в контексті їх історичного, етнічного та культурного розвитку.

Г. Щокін не обминає гострих чи дискусійних проблем (зокрема, походження людини, мови, релігії, періодизація людської історії тощо), а навпаки, висловлює власні міркування щодо них, намагаючися ґрунтовно їх аргументувати. Як справжній науковець, він усвідомлює, що наука є не статичною, а динамічною системою, і не претендує на істину в останній інстанції.

Окрім цього, він демонструє своє вміння легко переходити від аналізу питань, що стосуються найдавнішої історії, до сучасності, доступно викладати найскладніші наукові концепції та проблеми, давати визна-

чення базовим категоріям та поняттям, здійснювати класифікацію найважливіших процесів та явищ. Про справжнє наукове сумління автора-упорядника свідчать також численні використані та глибоко проаналізовані джерела.

Привабливою та цікавою книжку роблять також авторські висновки та резюме, схеми, таблиці, ілюстрації, унікальні фото, які додають викладеній інформації більшої переконливості й вагомості.

Хоча автор-упорядник скромно кваліфікує свою роботу як навчально-методичний посібник, що адресується передусім студентам та викладачам, насправді це фундаментальна праця, яка містить у собі чимало нової інформації, положень і висновків.

Книга цікава не лише інтерпретацією, а й постановкою багатьох важливих світоглядних, природничих і гуманітарних проблем.

Звичайно, повне уявлення про це унікальне видання можна мати лише після його ґрунтовного опрацювання. Проте, зважаючи на глибокий зміст, доступність викладу та відносно невеликий наклад (5000 примірників), воно вже найближчим часом може стати бібліографічною рідкістю. Адже кожна освічена та інтелігентна людина захоче мати на своїй книжковій полиці це оригінальне енциклопедичне видання.

Олексій ШУБА,
доктор політичних наук.

Традиції

Очищення через «одіяніє»

У селах Горохівського району на Волині донині збереглася давня традиція великоднього духовного і тілесного очищення святым вогнем, що дійшла з сивої давнини часів велелюбних племен дулібів і древлян.

Цей обряд називають «одіянієм». Готуються до нього заздалегідь: неподалік церкви напередодні великоднього богослужіння розкладають величезне багаття, що символізує вогнище вартових біля гробу Ісуса Христа. З настанням темноти біля багаття чергують неодружені парубки, які мусять підтримувати вогонь аж до рання. Після освячення паски навколо ватри збираються парафіяни, аби святий вогонь відігнав від них усіх нечистих і пустив за димом всілякі болячки й негаразди. Старші люди кидають у багаття одіж хворих і немічних, щоб воскресити втрачене здоров'я. А молодиці потайки спалюють дрібні подарунки своїх суджених, аби кохання запалало дужче попереднього.

Роман ЖИЖАРА.
Волинська область.

Сім сімей невеличкого американського містечка усиновили сім наших дітей

Європейський стиль бізнесу в Україні

Торговий дім «АВТ Хандельз Гезельшафт» протягом п'яти минулих років не тільки міцно вкорінився на українському ринку, а й став... взірцем для національних бізнесменів щодо дотримання законів України. До речі, ця риса австрійських інвесторів відіграла не останню роль у ситуації, в якій інший іноземний партнер певно вилетів би із сідла.

Недосконалість деяких наших законів зробила нашому суспільству погану послугу, і кожний, хай навіть українець потрібний, сприймають у штики або трактують як безпосереднє лобювання зацікавленої групи людей. Приміром, відомий Закон «Про внесення змін до деяких законів України щодо регулювання ринку автомобілів в Україні» багато хто сприйняв як відверту примху «дядьків з поняттям на крутих іномарках». Мовляв, їх просто дратують уживані «Опелі» і старенькі «Тойоти», котрі раптом глухнуть в автомобільній пробі.

А чи справді такий недосконалий цей закон, який представники «сірого» ринку прийняли в штики? Перекрито низку каналів завезення до країни відверто металевого мотлоху. То що в цьому поганого? Багато хто втратив заробіток? Але коли наші доморослі автобізнесмени мають певну практику продажу машин, то чому б не перенести той досвід в автосалони з продажу нових автомобілів?

Торговий дім, прийшовши на український ринок, приніс європейський підхід до автомобільного бізнесу, довівши, що значно вигідніше для всіх — від клієнтів до держави — працювати з новенькими, шойно з конвеєра, авто. Сьогодні з цим висновком погоджуються дедалі більше вітчизняних автовласників. Тому австрійський інвесторам закон допоміг у виборі правил гри. А для України загальною зміною в цій частині законодавства стали своєрідним благом. Ми почали позбуватися мало не вкоріненої звички бути звалищем для всіякого секонд-хенду, це — по-перше. А по-друге, почала працювати цілком цивілізована форма придбання автомобілів в офіційних імпортерів або дилерів. Котрі, крім

зовсім нових автомобілів і висококласного сервісу, мають ще один неабиякий позитив: регулярно поповнюють державну казну. До того ж як партнери зарубіжних компаній вони так чи інакше сприяють припливові інвестиційних капіталів.

Щодо Закону «Про іноземні інвестиції», то він свого часу також не одразу сподобався в Україні. Дехто з вітчизняних підприємців сприйняв його як можливість отримати певну гуманітарну допомогу з-за кордону. Арбітражні суди не встигали розбирати претензії зарубіжних компанійонів з приводу порушення прав власності в Україні. Багато хто з інвесторів пішов, на прощання грюкнувши дверима. Пішов назажди. Працювати з нами залишилися, по суті, ті, хто зрозумів, що розвивати свій бізнес у нашій країні можна і треба, кого не злякали труднощі перехідного періоду.

— Становлення економіки ніколи в жодній країні не відбувається гладко, — каже голова ради директорів Торгового дому банку «Австрія Кредитанштайт» Мартін Лаа. — Але «важкі» ринки — наша спеціалізація от уже протягом багатьох років. Чи були труднощі з освоєнням ринку в Україні? Лише суб'єктивні, коли одна українська компанія вирішила елементарно скористатися нашим капіталом і відмежуватися від зарубіжного партнера. Та, хвалити Бога, допомогли юристи фірми «Салком». Конфлікт вичерпано, нині якихось серйозних нарікань немає.

Обопільне дотримання законів дало значно більше, аніж солідні інвестиції з боку австрійських компанійонів. Воно змусило ці інвестиції працювати. Офіційний імпортер автомобілів знаменитого німецького концерну БМВ в Україні — АВТ Баварія за

безпосередньої участі австрійських партнерів зумів спрямувати їх у потрібне русло. Тісна співпраця з АВТ Відень дала змогу уникнути помилок у становленні автомобільного бізнесу в Україні. Либонь, найголовнішою стала та обставина, що австрійські колеги з самого початку дали зрозуміти, що жодних потурань не буде. А українські партнери радо пристали на такі умови. Корпоративний стиль, запропонований БМВ і віденськими компанійонами, поступово перетворився на цілісну й продуману програму продажу й сервісного обслуговування автомобілів. Нині німецький власник БМВ будь-якої марки навряд чи відчужує різницю в обслуговуванні свого авто в Німеччині і в Україні. За п'ять років тісного співробітництва сталися вражаючі якісні зміни не тільки в сервісному обслуговуванні, а передусім у менталітеті наших співгромадян. Генеральний директор АВТ Баварія Олександр Тимофеев гадає, що сьогодні в Україні вистачає бізнесменів середньої руки, котрі можуть собі дозволити купувати автомобілі у спеціалізованих салонах. Про те, що кількість потенційних покупців зростає, свідчать і прогнози на поточний рік. АВТ Баварія планує збільшити обсяг продажів до 400 автомобілів. Ще торік ця цифра становила 224, а 2000 року — лише 91. До речі, запланований показник — продати 400 автомобілів — може змінитися у бік збільшення вже на початку червня. 3 21 по 26

травня у Києві відбуватиметься міжнародний автомобільний салон «SIA 2002», на якому буде представлено останні новинки концерну БМВ. І не тільки автомобілі, а й мотоцикли. Цей новий напрям АВТ Баварія почала опановувати недавно, провівши перед тим глибокий і всебічний аналіз. Виходячи з європейського досвіду, австрійські компанійони передбачають дедалі більшу популярність мотоциклам. До речі, майбутня виставка — ще одне підтвердження успішної діяльності іноземного партнера у вітчизняному бізнесі. Такі акції в усьому світі — своєрідний індикатор діяльності компанії.

Доки багато хто з наших вітчизняних бізнесменів вишукував якісь манівці у дотриманні Закону «Про іноземні інвестиції», австрійський Торговий дім «АВТ Хандельз Гезельшафт» упевненою холодою утвердив європейський стиль бізнесу в Україні. Гадаємо, сьогодні з повним правом можна говорити, що інвестиції спрацювали на благо обох країн, тим самим змінивши австрійсько-українські відносини. Австрія сьогодні — четвертий за величиною інвестор в українську економіку. Серед країн СНД Україна для Австрії — другий за величиною торговий партнер. Завдяки своїй географічній близькості й потужному економічному потенціалу наша країна і надалі перебуватиме у полі торгово-економічних інтересів Австрії.

Раїса НАУМЕНКО.

Ле Пен по нашій інтеграції

(Початок на 7-й стор.).

Навіть перший секретар Соцпартії Франції Франсуа Холланд визнав, що Жоспен «завжди був і залишається соціалістом, але висуває кандидатуру, щоб утілити сподівання більшості французів». А Жоспен узагалі заявив, що його програма «не є соціалістичною». Ось і отримав таку собі еклектику поразки.

Українські офіційні кола відреагували на підсумок першого туру традиційно: начальник управління інформації МЗС Сергій Бороденков, зазначивши, що вибори в будь-якій країні — це її внутрішня справа, сказав: Україна хоче, аби перемогли сили, які стоять на принципах демократії та загальноєвропейських цінностей. Вибори у Франції за будь-якого розкладу можуть серйозно позначитися на виконанні одного із стратегічних завдань української зовнішньої політики — інтеграції в ЄС.

Ще раніше держсекретар МЗС з питань євроінтеграції Олександр Чалий на засіданні прес-клубу міністерства визнав, що в питанні, яке він курирує, активність поки що виявляє тільки Україна, а країни ЄС «лише подають сигнали». Чалий також

роз'яснив, що одним із таких сигналів є сприйняте в Україні на «ура» рішення Комітету міністрів закордонних справ ЄС у Люксембурзі 15 квітня цього року про надання статусу «особливих сусідів» Україні, Молдові та Білорусі. Це рішення дослівно звучить так: «Рада обмінялася поглядами на відносини між майбутнім розширенням ЄС та його східними сусідами. Вона привітала намір (Європейської) комісії і Верховного представника Солани протягом другої половини 2002 року внести пропозиції щодо можливостей зміцнення таких відносин, зважаючи на різний стан відносин між ЄС та відповідними країнами, а також їх різний рівень політичного та економічного розвитку». Тобто ніякого «особливого сусідства», а лише вивчення його можливості. В Одесі з цього приводу кажуть, що є різниця між «я тобі дам» і «на тобі». «ЄС стосовно планів України боїться навіть слова «інтеграція», вживаючи термін «наближення». Заміна слів означатиме і зміну концепцій», — наче підтвердив цей висновок Чалий.

Обережний він був і в оцінках підтримки Францією євроінтеграційних устремлінь України. «Якщо,

наприклад, Німеччина подає нам певніші та чіткіші сигнали стосовно підтримки наших планів, то Франція обережніша в цьому питанні. Її складніше долати поширений серед європейців біль інтеграції і розширення ЄС», — сказав Чалий. І перемога Ле Пена — цьому підтвердження.

На загальну думку, Ле Пен, звісно, не переможе, але його вихід у другий тур змінить багато як аспекти французької політики. Для Києва означає це одне — інтерес до України в Парижі буде ще менший. Франція долатиме причини, що породжують зростання націоналістичних настроїв у суспільстві та відторгнення багатьма французами ідеї єдиної Європи. Її нинішній еліті це потрібно з урахуванням ще однієї особливості виборів у Франції: тепер президента вперше у П'ятій республіці обирають не на 7, а на 5 років, а отже, якщо нічого не змінити, то вже в 2007 році до влади може прийти новий Ле Пен...

Проте якщо пригадати, що у Франції уже тривалий час немає посла України, то для подальшого заморожування відносин між Парижем та Києвом і Ле Пен не потрібен...

Володимир СКАЧКО.

Париж.

СУСПІЛЬСТВО

! До уваги уряду

Вільному — сваволя?

У засобах масової інформації Молдови знову можна прочитати про імпорту білого цукру в Україну. Дивно, адже постанову Кабінету Міністрів «Про тимчасове вилучення цукру білого з режиму вільної торгівлі з Республікою Молдова» ще ніхто не скасовував.

Отже, не минуло й місяця (постанова набрала чинності з 15 березня цього року), як урядові, схоже, почали нав'язувати відкрити україно-молдовський кордон, скріпивши це відповідним Протоколом з сусідом. Нагадаю, що вищезгадана постанова має яскраво виражений захисний характер. Її появу зумовило перенасичення внутрішнього ринку імпортом і контрабандним цукром упродовж тривалого періоду, незважаючи на те, що він — ринок — регулюється державою з 1999 року.

Імпорт очі коле

Саме тоді Верховна Рада прийняла Закон України «Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру», який заклав основи економічного оздоровлення бурякоцукрового комплексу країни і, зокрема, намітив шляхи розвитку цього ринку. Однак несанкціонований і позаквотовий імпорту цукру з Білорусі, Молдови, європейських країн став справжнім лихом для вітчизняних цукрозаводів та їхніх інвесторів. Адже мало не щороку він створює надлишкову пропозицію солодких кристалів, яка не дає змоги підняти ціна навіть до рівня мінімальних, законодавчо встановлених. Не торгували власним буряковим цукром — не мали коштів для відродження галузі, поповнення бюджету. Десь не поважають чужі закони, ми — свої власні.

У 2001 році збитки цукрозаводів набагато перевищили 100 мільйонів гривень. Їхня кредиторська заборгованість у 2,5 рази більша за дебіторську. Вже два сезони поспіль, втративши сировинну базу, простоє майже півсотні заводів. А скільки їх ще залишиться без сировинної бази за черговою дестабілізацією на ринку, яка матиме місце, якщо постанову Кабінету Міністрів таки скасують?!

Присутність на внутрішньому ринку контрабандного товару колола очі усім, передусім — митникам. За даними Держмитслужби, у 2001 році Україна імпортувала 449 тисяч тонн цукру. При цьому 260 тисяч тонн цукру-сирцю з тростини і 130 тисяч тонн — у режимі вільної торгівлі (з Білорусі та Молдови), решту завезли компанії з іноземними інвестиціями через вільні економічні зони та території пріоритетного розвитку. Цього виявилось досить, щоб дестабілізувати ціни на внутрішньому ринку, фактично зупинити торгівлю легальним цукром, у виробництво якого вкладалися значні грошові і матеріальні ресурси. До слова, чимало експертів вважає, що режимами вільної торгівлі в СНД опікуються переважно тінюві ділки. Якщо подивитися на міждержавні цукропотоки останніх років, це схоже на правду.

Звідки дме вітер?

Поміркуймо. Через зниження цін на цукор завозити його нині в Румунію немає сенсу. Так само безперспективними для Молдови є російський та білоруський ринки збуту. А збувати молдовським цукроварам треба ого-го! У сезоні 2001 року вони виробили 116 тисяч тонн бурякового цукру за внутрішньої потреби 70—80 тисяч тонн. Мало того, митні збори Молдови притягують європейський сирцевий цукор, як магніт. Сплатив ввізне мито 15 відсотків і 20 відсотків ПДВ — і гайда транзитом в Україну, користуючись режимом вільної торгівлі.

На митницях розповідають й інше. Якщо в Україні на виготовлений продукт видають сертифікат походження, то у Молдові — не завжди. Отже, тростинний цукор переробляють в Молдові, а продають його у нас. Не відрізнити цукор-пісок від сирцевого ані митниця (немає відповідних приладів), ані тим паче — споживач. Та ми для Молдови — невичерпне джерело збуту! Тепер — увага! Як свідчать засоби масової інформації Молдови, Гиндештський цукрозавод за два місяці цього року переробив 12 тисяч тонн цукру-сирцю, а вироблений цукор було відправлено в Україну. Зважає, що це лише на 4 тисячі тонн цукру менше, ніж надійшло за весь 2001 рік!

Отже, апетити прихильників вільних економічних зон зростають, тоді як посівні площі під цукрові буряки в Україні катастрофічно зменшуються. Станом на 12 квітня — на 40 тисяч гектарів. Та за таких реалій можна лише пошкодувати, що Кабінет Міністрів не ухвалив раніше постанову «Про тимчасове вилучення...». Бо очевидно, що це послідовний і правильний крок держави, спрямований на захист українських виробників цукру та цукрових буряків від значних матеріальних втрат. Тим часом оптово-відпускна вартість кристалів уже досягла рівня мінімально встановлених цін на цукор. Тож прохання до лобістів: не турбувати!

Сергій ВЛАД.

«БІОМ-Хвиля» як альтернатива традиційним методам відновлення здоров'я

1974 року під час експериментів і випробувань ученими-біомеханіками було встановлено, що нервово-м'язова система людини функціонує в певному діапазоні частот. Це явище отримало назву біомеханічного резонансу, сенс якого полягає у збільшенні нервово-м'язової активності у відповідь на зовнішнє пружнохвильове навантаження в заданому діапазоні частот.

Діапазон частот біомеханічного резонансу здорової людини становить в середньому від 5 до 20 Гц. У хворої або нетренованої людини головний спектр перебуває в межах 1–7 Гц. У цьому само діапазоні повільніших частот діє більшість традиційних фізіотерапевтичних та реабілітаційних засобів, що стримує терапевтичний ефект від процедур. Щоб створити оптимальні умови для відновлення нервово-м'язової системи, потрібен вплив саме в біомеханічному діапазоні частот здорової людини. І цього можна досягти, застосовуючи лікувально-реабілітаційний комплекс «БІОМ-Хвиля».

Скелетні м'язи є своєрідними «фізіологічними вібраторами», самостійними присмоктувально-нагнітальними «вібраційними насосами». Мікронасосну властивість цих м'язів встановлено з першого дня життя дитини. Найбільшого розвитку й ефективності вона досягає у зрілому віці і стухає на старість.

В умовах дії комплексу «БІОМ-Хвиля» максимально задіяна насосна функція м'язів, інтенсивно стимулюється периферичний венозний та арте-

ріальний кровотоки. Отже, поліпшується кровопостачання на капілярному рівні, відбувається внутрішнє «очищення» судин.

Комплекс проходив випробування в центрі підготовки космонавтів у Зоряному містечку, в Центрі спинномозкової травми НДІ нейрохірургії імені М. Бурденка, в Міжнародному центрі інвалідів Дікуля (Москва), в Київському НДІ ортопедії та травматології. Це лише невелика частина медичних закладів, в яких було підтверджено позитивний вплив явища біомеханічного резонансу на організм людини.

Розглянемо принцип роботи автоматизованого лікувально-реабілітаційного комплексу «БІОМ-Хвиля». Еластичні трубки, вмонтовані у спеціальні манжети, наперемінно наповнюючися стиснутим повітрям, створюють ефект «хвилі, що біжить». Усю процедуру задає комп'ютер. У режимі біомеханічного резонансу людського організму.

Поліпшується еластичність м'язів і рухомість суглобів, зникають набряки і застійні явища, минає втома, відновлюється працездатність. Жодного електромагнітного випромінювання, тим паче неприємних відчуттів у м'язах! Отже, «БІОМ-Хвиля» — принципово новий підхід у лікуванні та профілактиці низки захворювань опорно-рухового апарату, нервової та серцево-судинної систем.

Київський медичний центр ВАТ «ІТОМед-Сервіс» є одним із провідних центрів в Україні, що застосовує новітні розробки українських і росій-

ських учених в галузі хвильового масажу для лікування багатьох захворювань, пов'язаних з порушенням крово- та лімфообігу. Метод комп'ютерної хвильової пневмовакuumтерапії давно зарекомендував себе як ефективний безмедикаментозний метод лікування таких захворювань, як облітеруючий атеросклероз, лімфостаз, варикозне розширення вен нижніх кінцівок, діабетична ангиопатія (судинне ускладнення цукрового діабету) тощо.

З появою в центрі автоматизованого комплексу «БІОМ-Хвиля» діапазон лікувального впливу на організм людини значно розширився. Заснований на явищі біомеханічного резонансу, він дає змогу не лише успішно лікувати цілу низку захворювань, а й використовувати його для реабілітації організму після стресів, фізичного та розумового перенапруження. АК «БІОМ-Хвиля» можна застосовувати в медицині й спорті, в авіації та космонавтиці. Він корисний також для підводників, полярників і водіїв. Має зацікавити «прекрасну половину» людства, бо дає змогу підтримувати фігуру в потрібній формі.

Застосування комплексу «БІОМ-Хвиля» схвалено і рекомендовано МОЗ України (свідectво про державну реєстрацію № 227/2001 від 20.06.01 р.).

Леонід БРОВЧЕНКО.

Для придбання комплексу «БІОМ-Хвиля» звертайтеся за телефоном (044) 251-24-35 в медичний центр «ІТОМед-сервіс».

Оголошення

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

ОГОЛОШУЄ НАБІР

НА ДЕННУ, ЗАОЧНУ ТА ЕКСТЕРНАТНУ ФОРМИ НАВЧАННЯ НА БАЗІ ПОВНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ
ПО ПЕРЕВОДУ І ПОВНЕННЮ З ІНШИХ ВУЗІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНОСТЯМИ:

<p>МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - менеджер-економіст; - менеджер шоу-бізнесу; - менеджер міжнародного туризму; - менеджер по зв'язках з громадськістю (Public relations), іміджмейкер; - менеджер модельного бізнесу; - менеджер готельно-ресторанного бізнесу. <p>ПЕРУКАРСЬКЕ МИСТЕЦТВО І ДЕКОРАТИВНА КОСМЕТИКА:</p> <ul style="list-style-type: none"> - модельєр-перукар, стиліст-візажист, косметолог. <p>ДИЗАЙН:</p> <ul style="list-style-type: none"> - художник-дизайнер (інтер'єру, одягу, аудіовізуальних систем). <p>ПРАВознавство:</p> <ul style="list-style-type: none"> - юрист. <p>ОБЛІК І АУДИТ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - бухгалтер-економіст. <p>СОЦІОЛОГІЯ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - соціолог. <p>ФАКУЛЬТЕТ ОФІС-МЕНЕДЖЕРІВ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - офіс-менеджер; - референт-перекладач; - менеджер служби зайнятості; - менеджер з інформаційного моніторингу; - офіс-менеджер документальних комунікацій; - офіс-менеджер з прокладних технологій лідоудовства. 	<p>КНИГОЗНАВСТВО, БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО І БІБЛІОГРАФІЯ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - книгознавець-менеджер видавничої діяльності; - бібліограф-менеджер міжнародної інформації; - референт державних і комерційних структур; - бібліографознавець, інформаційний менеджер; - бібліотекознавець, менеджер бібліотечно-інформаційних систем і технологій. <p>МУЗЕЙНА СПРАВА І ОХОРОНА ПАМ'ЯТОК ІСТОРІЇ І КУЛЬТУРИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - історик-музеєзнавець, експерт з культурних цінностей для митної служби України. <p>КІНО-, ТЕЛЕМИСТЕЦТВО:</p> <ul style="list-style-type: none"> - телеоператор; - звукорежисер; - режисер телебачення; - актор кіно і телебачення; - диктор та ведучий телепрограм; - режисер анімаційного фільму; - фотохудожник-рекламіст; - телевізійний репортер. <p>ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО ТА ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - документознавець-менеджер органів державної влади і управління; - документознавець-менеджер комп'ютерних технологій; - документознавець-архівіст. 	<p>ХОРЕОГРАФІЯ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - балетмейстер народної, бальної, класичної, сучасної, джазової, спортивної хореографії, викладач, артист. <p>ТЕАТРАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО:</p> <ul style="list-style-type: none"> - режисер естради та масових свят; - режисер драматичного театру, актор. <p>МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО:</p> <ul style="list-style-type: none"> - диригент академічного (народного) хору, артист хору, артист-вокаліст (виконавець народних і естрадних пісень), диригент оркестру (народного, естрадного, духового, камерного, камери бандуристів), викладач; - керівник (артист) фольклорного ансамблю; - керівник (артист) джазового оркестру; - бандурист-співак (кобзар); - концертмейстер (фортепіано, баян), викладач. <p>МУЗИЧНА ПЕДАГОГІКА ТА ВИХОВАННЯ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - викладач фолкових дисциплін. <p>КУЛЬТУРОЛОГІЯ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - культуролог, викладач теорії та історії культури, перекладач; - менеджер культури, педагог-психолог; - культуролог, менеджер міжнародного культурного співробітництва, перекладач.
--	---	--

ПРИЙМАЛЬНА КОМІСІЯ ПРАЦЮЄ ЩОДОБОВО!

Телефони: (044) 295-43-86, 295-85-27, 295-44-03.

ОСОБИ, ЯКІ МАЮТЬ СТУПІНЬ "МОЛОДШИЙ СПЕЦІАЛІСТ", "БАКАЛАВР" ЗАРАХОВУЮТЬСЯ НА СТАРШІ КУРСИ.

Університет акредитований за найвищим IV рівнем (державна актиція: НПД - IV № 117706 від 21.09.2001 р.). Міністерством освіти України.

Університет здійснює якісну підготовку, інородним студентам надається турботливе.

УНІВЕРСИТЕТ ГАРАНТУЄ ЯКІСНЕ НАВЧАННЯ, СУЧАСНИЙ СЕРВІС, НЕЗАБУТНІ СТУДЕНТСЬКІ РОКИ ТА ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ.

**Правління ВАТ
«Чернівецький завод «Індустрія»
повідомляє,**

що 18 червня 2002 року відбудуться чергові загальні збори акціонерів ВАТ «Чернівецький завод «Індустрія» за адресою: м. Чернівці, вул. Прутська, 16, будинок культури «Машзаводу».

Реєстрація учасників буде проводитись в день зборів з 9.00 до 12.00.

Для участі у зборах потрібно мати документ, що засвідчує особу акціонера, для представників акціонерів — доручення на право участі в зборах, оформлене у відповідності з діючим законодавством України.

Порядок денний:

1. Звіт Правління про фінансово-господарську діяльність товариства за підсумками роботи за 2001 рік та план розвитку на 2002 рік.
2. Висновки ревізійної комісії про фінансово-господарську діяльність товариства за 2001 рік. Звіт комісії про її роботу в 2001 році.
3. Затвердження результатів фінансово-господарської діяльності за 2001 рік.
4. Затвердження розподілу прибутку за 2001 рік.
5. Затвердження плану виробництва та розподілу прибутку на 2002 рік.
6. Про дивіденди за 2001 рік.
7. Різне.

Телефон для довідок (03722) 2-32-74.

Господарський суд Херсонської області (73000, м. Херсон, вул. Горького, 18) порушив справу № 6/15-Б про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю виробничо-комерційної фірми «Триб'ют» (м. Херсон, вул. Чорноморська, 7, код за ЄДРПОУ 30069962, рахунок 26004300 в ХФ КБ «Кредитпромбанк», МФО 352651, а також рахунок 26002003700301 в ХФ АБ «Брокбізнесбанк», МФО 352372). Письмові претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

До уваги акціонерів ЗАТ «АЗЗТ-прокат»

Загальні збори акціонерів ЗАТ «АЗЗТ-прокат» відбудуться 14 червня 2002 року о 10 годині, за адресою: м. Антрацит, Луганської області, селище Кріпінське в приміщенні ЗАТ «АЗЗТ-прокат» (тільки для представників юридичних осіб).

Порядок денний:

1. Звіт по результатах фінансово-економічної діяльності товариства за 2001 рік.

2. Звіт ревізійної комісії за 2001 рік.
3. Затвердження порядку розподілу прибутків (покриття збитків) товариства за 2001 рік.

4. Реорганізація ЗАТ «АЗЗТ-прокат» шляхом приєднання до ЗАТ «Антрацитівський завод збірних теплиць». Для участі у загальних зборах акціонерів при собі мати документ, що посвідчує особу, доручення та інші документи, передбачені чинним законодавством України, які надають право участі в загальних зборах акціонерів.

Фінансова звітність ВАТ АКБ "АВТОКРАЗБАНК" за 1 квартал 2002 року

БАЛАНСОВИЙ ЗВІТ (тис.грн.)	Станом на 01.01.02	Станом на 01.04.02	ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ ТА ЗБИТКИ (тис.грн.)	Станом на 01.01.02	Станом на 1.04.02
АКТИВИ					
Кошти та залишки в НБУ	2964,5	2890,4	Процентний дохід	3732,1	1129,2
Кошти в інших банках	7652,3	1296,4	Процентні витрати	-1989,0	-501,1
Цінні папери на продаж	1890,0	3960,5	Чистий процентний дохід	1743,1	628,1
Кредити та заборгованість клієнтів	15150,2	19056,5	Комісійний дохід	1328,6	797,7
Інвестиційні цінні папери	6405,1	6405,1	Комісійні витрати	-113,4	-40,4
Основні засоби та нематеріальні активи	5302,6	5439,2	Чистий комісійний дохід	1215,2	757,3
Нараховані доходи до отримання	437,6	153,6	Дивідендний дохід	27,0	0,0
Інші активи	6972,7	5994,5	Чистий торговельний дохід	1434,3	295,2
Усього АКТИВІВ	46775,0	45196,2	Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів	0,0	0,0
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			Інший операційний дохід	5,8	0,6
Кошти банків	5000,0	3200,0	Операційний дохід	4425,4	1681,2
Кошти клієнтів	13784,8	15150,8	Загальноадміністративні витрати	-2903,9	-628,4
Боргові цінні папери, емітовані банком	0,0	0,0	Витрати на персонал	-1239,1	-453,6
Нараховані витрати до сплати	262,5	310,7	Прибуток від операцій	282,4	599,2
Інші зобов'язання	4045,2	3536,7	Витрати на безнадійні та сумнівні борги	-150,5	-381,0
Усього ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	23092,5	22198,2	Прибуток до оподаткування	131,9	218,2
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			Податок на прибуток	-22,4	-0,9
Статутний капітал	19260,0	19260,0	Прибуток після оподаткування	109,5	217,3
Емісійні різниці	1525,4	1525,4			
Резерви	281,0	281,0			
Переоцінка основних засобів	1287,1	1287,1			
Нерозподілений прибуток	1329,0	644,5			
Усього власного капіталу	23682,5	22998,0			
Усього ПАСИВІВ	46775,0	45196,2	Чистий прибуток/збиток банку	109,5	217,3
Голова Правління Головний бухгалтер				Шербак М.Г. Колісник Р.А.	

Господарський суд Харківської обл. (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8-й під.) порушив справу № Б-12098/2-23 про банкрутство ЗАТ «Килимівий комбінат «Епос», ЄДРПОУ 21262632 (м. Харків, вул. Морозова, 13 б, п/р 26006301218 в ХОД АК «Укрсоцбанк». МФО 351016).

Розпорядник майна Бабась
Ганна Іванівна (ліц. № 047621 від
12. 07.2001р.)

Повне товариство «Позняки-жил-буд»

оголошує про перереєстрацію в закриті акціонерне товариство «Позняки-жил-буд».

**Телефон для довідок —
224-75-00.**

ГОПОШЕННЯ

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ШІСТНАДЦЯТУ

АКЦІОНЕРНОГО ПОШТОВО-

Характеристика емітента

Акціонерний поштово-пенсійний банк "Аваль" (АППБ "АВАЛЬ") є правонаступником акціонерного комерційного банку "Аваль", який був заснований на підставі чинного законодавства і зареєстрований Національним банком України 27 березня 1992 року за N 94.

Кор/рахунок 32004100701 в ОПЕРУ НБУ МФО 300001.

Місцезнаходження: 010011, м.Київ, вул. Лєскова, 9. Телефон (044) 294-74-52, факс (044) 295-32-31.

АППБ "Аваль" - універсальна фінансово-кредитна установа, яка проводить банківські операції на грошовому ринку (у національній та іноземній валюті), фондовому ринку, а також іншу діяльність, згідно чинного законодавства України.

Основною метою банку є отримання прибутку в інтересах банку та його акціонерів.

Основним завданням банку є сприяння економічному розвитку України.

Предметом діяльності банку є виконання банківських та інших операцій, згідно з наданими Національним банком України ліцензіями та дозволами.

Зареєстрований та повністю сплачений статутний капітал банку становить 270 500 000 гривень, сформований з 2 705 000 000 простих іменних акцій номінальною вартістю 0,10 гривні кожна.

Станом на 31.03.2002р. загальна кількість акціонерів - 129710 юридичних та фізичних осіб.

Чисельність штатних працівників банку станом на 31.03.2002р. становить - 10434 чоловіки.

Вищим органом управління банку є Загальні Збори акціонерів.

Органом, який здійснює контроль за поточною діяльністю банку є Спостережна Рада банку.

Голова Спостережної Ради банку - Боденчук Володимир Іванович - Головний редактор газети "Молодь України", рік народження 1955, освіта вища, спеціальність за освітою - журналіст, загальний стаж роботи 31 рік, стаж роботи на даній посаді 5 років.

Члени Спостережної Ради:

Бутко Володимир Іванович - Голова Правління АБ "Еталон", рік народження 1958, освіта вища, спеціальність за освітою - економіст, загальний стаж роботи 26 років, стаж роботи на даній посаді 3 роки.

Глебов Юрій Миколайович - Виконавчий Директор ТОВ "Сигма", рік народження 1959, освіта вища, спеціальність за освітою - економіст, загальний стаж роботи 23 роки, стаж роботи на даній посаді 7 років.

Соколов Юрій Дмитрович - Президент компанії "Червона Рута ЛТД", рік народження 1956, освіта вища, спеціальність за освітою - інженер-механік, загальний стаж роботи 26 років, стаж роботи на даній посаді 8 років.

Коляденко Володимир Адольфович - Заступник Голови Державного комітету зв'язку та інформатизації України, рік народження 1963, освіта вища, спеціальність за освітою - вчитель, загальний стаж роботи 15 років, стаж роботи на даній посаді п'ять місяців.

Костін Сергій Олександрович - Директор ТОВ "Кобижча", рік народження 1954, освіта вища, спеціальність за освітою - інженер-механік, загальний стаж роботи 29 років, стаж роботи на даній посаді 1 рік.

Малюх Віра Григорівна - Головний бухгалтер ДППЗ "Укрпошта", рік народження 1957, освіта вища, спеціальність за освітою - бухгалтер-економіст, загальний стаж роботи 25 років, стаж роботи на даній посаді 4 роки.

Контроль за фінансово-господарською діяльністю банку здійснює Ревізійна комісія.

Голова Ревізійної комісії - Мельник Микола Павлович, рік народження 1959, освіта - вища економічна, загальний стаж роботи 25 років, затверджений Головою Ревізійної комісії 22.03.96р. (протокол N 36-7).

Органом, який здійснює оперативне керівництво поточною діяльністю банку є Правління.

Держак Олександр Віталійович - основне місце роботи Голова Правління АППБ "Аваль", рік наро-

дження 1960, освіта - вища економічна, загальний стаж роботи 25 років, стаж роботи на цій посаді 4 роки.

Члени Правління:

Волошко Іван Васильович - основне місце роботи Перший Заступник Голови Правління АППБ "Аваль", рік народження 1954, освіта - вища економічна, загальний стаж роботи 31 рік, стаж роботи на цій посаді 3 роки;

Горовенко Михайло Олексійович - основне місце роботи Заступник Голови Правління АППБ "Аваль", рік народження 1951, освіта - вища економічна, загальний стаж роботи 33 роки, стаж роботи на цій посаді 8 років;

Вовченко Сергій Миколайович - основне місце роботи Заступник Голови Правління АППБ "Аваль", рік народження 1959, освіта - вища економічна, загальний стаж роботи 19 років, стаж роботи на цій посаді 3 роки;

Слободський Ігор Станіславович - основне місце роботи Заступник Голови Правління АППБ "Аваль", рік народження 1960, освіта - вища економічна, загальний стаж роботи 24 роки, стаж роботи на цій посаді 7 років;

Пінчук Іван Григорович - основне місце роботи Заступник Голови Правління АППБ "Аваль", рік народження 1949, освіта - вища економічна, загальний стаж роботи 35 років, стаж роботи на цій посаді 7 років;

Шелудько Григорій Павлович- основне місце роботи Заступник Голови Правління АППБ "Аваль", рік народження 1941, освіта - вища юридична, загальний стаж роботи 43 роки, стаж роботи на цій посаді 6 років;

Смолій Яків Васильович- основне місце роботи Заступник Голови Правління АППБ "Аваль", рік народження 1961, освіта - вища технічна, загальний стаж роботи 23 роки, стаж роботи на цій посаді 5 років.

Волощук Іван Петрович - основне місце роботи Головний бухгалтер АППБ "Аваль", рік народження 1955, освіта - вища економічна, загальний стаж роботи 30 років, стаж роботи на цій посаді 6 років.

Перелік засновників: Пенсійний фонд України - володіє 34 962 890 простими іменними акціями АППБ "Аваль" на суму 3 496 289,0 грн., що становить 1,29% статутного капіталу банку.

НАСК "Оранта" - володіє 102 469 простими іменними акціями АППБ "Аваль" на суму 10246,9 грн.

Фірма "Торговий дім"- володіє 2 458 простими іменними акціями АППБ "Аваль" на суму 245,8 грн.

ТОВ "А-400" - володіє 2 150 простими іменними акціями АППБ "Аваль" на суму 215,0 грн.

МП "Форфейтінг"- володіє 2 049 простими іменними акціями АППБ "Аваль" на суму 204,9 грн.

МП "Баланс" - володіє 2 049 простими іменними акціями АППБ "Аваль" на суму 204,9 грн.

НВФ "Астер" - володіє 204 простими іменними акціями АППБ "Аваль" на суму 20,4 грн.

РГ "Молодь України" - володіє 61 простими іменними акціями АППБ "Аваль" на суму 6,1 грн.

Акціонерний банк "ІНКО"- на даний час акціями АППБ "Аваль" не володіє.

МП "Марс"- на даний час акціями АППБ"Аваль" не володіє.

Українсько-американське СП "Автосім" - на даний час акціями АППБ "Аваль" не володіє.

МП "Оксамит" - на даний час акціями АППБ "Аваль" не володіє.

Асоціація народної дипломатії України на даний час акціями АППБ "Аваль" не володіє.

Членам Правління Банку належить 938 002 413 простих іменних акцій, що становить 34,67% від загальної кількості випущених акцій.

Осіб, що володіють більше ніж 5%, у статутному капіталі банку не має.

- Фактори ризику у діловій діяльності банку:**
- погіршення загальної економічної ситуації в Україні;
  - виникнення загальної фінансової кризи;
  - зміни податкової політики в бік підвищення оподаткування комерційних банків.

Інших факторів ризику з боку банку не існує.

Опис ділової діяльності емітента

Основа політики банку - надійність і прибутковість. Метою діяльності є сприяння розвитку банківського обслуговування шляхом розвитку банківської мережі та розширення спектру надання банківських послуг як для юридичних, так і для фізичних осіб.

АППБ "Аваль" здійснює комплексне розрахунково-касове та кредитне обслуговування (у національній та іноземній валюті) юридичних осіб різних форм власності та громадян, виконує операції з державними та корпоративними цінними паперами, залучає кошти фізичних і юридичних осіб, впроваджує систему розрахунків за допомогою магнітних карток.

АППБ "Аваль" має Ліцензію Національного банку України (№ 10 від 03.12.01 р.) на право здійснення банківських операцій. Постановою Кабінету Міністрів України і Національного банку України АППБ "Аваль" затверджено одним з шести банків України, яким надано право обслуговувати касове виконання Держбюджету України і позабюджетних фондів. На підставі Ліцензії НБУ банк проводить операції з валютними цінностями та має широкую мережу кореспондентських відносин з понад 200 банками ближнього та дальнього зарубіжжя. Банк співпрацює з міжнародними платіжними асоціаціями (VISA International, Europey/MasterCard, American Express). З метою поліпшення обслуговування клієнтів і прискорення еквайрінгу, працює власний процесинговий центр і проводиться емісія карток VISA та Euroray.

АППБ "Аваль" має Ліцензії Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку на здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів:

- діяльності по випуску та обігу цінних паперів (ліцензія: серія АА № 241497 від 18.10.01р.). Строк дії ліцензії 18.10.2001р.-18.10.2004р.;
- депозитарної діяльності зберігача цінних паперів (ліцензія: серія АА №240130 від 10.10.01р.). Строк дії ліцензії 01.12.2000р.-01.12.2003р.

Банк має статус уповноваженого по обслуговуванню нерезидентів України на ринку державних цінних паперів. Власні вкладення банку в державні цінні папери станом на 31.03.2002р. становлять 1062 млн.грн.

Пріоритетними для банку, щодо інвестування коштів, є такі перспективні галузі як сільськогосподарське виробництво, переробна, судобудівна, хімічна, легка та харчова промисловості. Кредитний портфель банку станом на 31.03.2002р. становить 2 496,9 млн. грн. АППБ "Аваль" є уповноваженим банком щодо обслуговування кредитних ліній Світового Банку, Європейського Банку Реконструкції та Розвитку, Українсько-німецького фонду та інших. В рамках цієї діяльності банком залучено до інвестування в економіку України понад 6 млн. доларів США. Загальні інвестиції у корпоративні цінні папери станом на 31.03.2002р. становлять 23,16 млн.грн.

Банком проводяться наукові дослідження по вдосконаленню банківських технологій, результати цих досліджень публікуються в журналі "Фінансові ризики".

У 2002 році АППБ "Аваль" планує продовжити нарощування капіталу до 470 млн. грн., в тому числі статутного капіталу до 350 млн. грн. Це дасть змогу банку вийти на нові рубежі в економічному та фінансовому розвитку. В сфері управління активами банк має на меті реалізовувати раціональну інвестиційну політику, орієнтовану на розширення середньострокового та довгострокового кредитування підприємств.

Одним із головних завдань банку на 2002 рік є вдосконалення існуючих напрямків роботи з юридичними особами, впровадження нових методів і форм роботи з фізичними особами та нарощування обсягів основних банківських операцій. Банк впроваджує нове програмне забезпечення, що зробить можливим надання клієнтам низки нових послуг світового рівня.

Банк не входить до холдингових компаній, концернів, тощо.

Станом на 31.03.2002р. загальна кількість структурних підрозділів АППБ "Аваль" становить 1155 у тому числі:

1) Дирекцій та філіалів, всього 73:

Центральний офіс; Вінницька обласна дирекція; Волинська обласна дирекція; Дніпропетровська обласна дирекція; Донецька обласна дирекція; Житомирська обласна дирекція; Запорізька обласна дирекція; Івано-Франківська обласна дирекція; Кіровоградська обласна дирекція; Кримська республіканська дирекція; Луганська обласна дирекція; Львівська обласна дирекція; Миколаївська обласна дирекція; Сумська обласна дирекція; Тернопільська обласна дирекція; Харківська обласна дирекція; Херсонська обласна дирекція; Хмельницька обласна дирекція; Черкаська обласна дирекція; Чернівецька обласна дирекція; Чернігівська обласна дирекція; Закарпатський обласний філіал; Одеський обласний філіал; Полтавський обласний філіал; Севастопольський філіал; Рівненський обласний філіал; Перший Київський філіал; Третій Київський філіал; Четвертий Київський філіал; П'ятий Київський філіал; Білоцерківський філіал; Бориспільський філіал; Броварський філіал; Васильківський філіал; Ірпінський філіал; Обухівський філіал; Фастівський філіал; Яготинський філіал; Ратнівський філіал; Дніпродзержинський філіал; Жовтководський філіал; Криворізький філіал; Нікопольський філіал; Павлоградський філіал; Горлівський філіал; Краматорський філіал; Бердичівський філіал; Коростенський філіал; Новоград-Волинський філіал; Бердянський філіал; Мелітопольський філіал; Коломийський філіал; Бахчисарйський філіал; Феодосійський філіал; Ялтинський філіал; Алчевський філіал; Антрацитівський філіал; Северодонецький філіал; Дрогобицький філіал; Яворівський філіал; Кременчуцький філіал; Дубенський філіал; Здолбунівський філіал; Глухівський філіал; Лозовський філіал; Каховський філіал; Новокаховський філіал; Заходський філіал; Кам'янець-Подільський філіал; Смілянський філіал; Уманський філіал; Ніжинський філіал; Прилуцький філіал;

2) територіально-відокремлених безбалансових відділень, всього-1075;

3) кас при підприємствах, організаціях, всього - 7.

Станом на 31.03.2002р. АППБ "Аваль" є учасником і має:

1) у статутному капіталі 10 і більше відсотків:

ЗАТ "Українська поштово-страхова компанія"; БАТ "Комінформсистема"; АТЗТ "Автомобільна компанія АВ-Моторс"; ЗАТ "Український процесинговий центр"; АТЗТ "Українська агенція Інвестиційного розвитку"; ТОВ "Черемшина"; ТОВ "Аваль-Юг"; ЗАТ "ЛК "Лізінг"; АТ "Первомайська реалбаза"; ЗАТ "Оцетно-дріжджовий завод"; ТОВ "Аваль-сервіс"; ТОВ "Інформекс"; БАТ "Снігурівський елеватор"; ЗАТ "Золотоніський маслосередобний комбінат"; БАТ "Завод металоконструкцій та металооснастки"; ЗАТ "Ніжинське пиво"; ТОВ "Аваль-Транс"; БАТ "Кононівський ХПП"; ЗАТ "Консалтинговий центр"; ЗАТ"Інфонет"; БАТ "Чернівецький цукровий завод"; БАТ "Городенківський сирзавод"; БАТ "Луцька взуттєва фабрика"; ТОВ "Західно-Український менеджмент косалтінг"; ЗАТ "Телекомінвест-Київ"; ЗАТ "Надія".

2) у статутному капіталі 100 відсотків (дочірнє підприємство) - ДП "АПЕК".

Банк, разом зі всією банківською системою України працює для створення сприятливих умов для розвитку економіки України.

Перевірку фінансово-господарської діяльності банку у 2001 році та першому кварталі 2002 року здійснювали :

- Аудиторська компанія "Артур Андерсен (Україна)" (Свідцтво про внесення в Реєстр аудиторської діяльності № 0208, видане Рішенням Аудиторської палати України від 23.01.01р. № 99), місцезнаходження Аудиторської компанії: м.Київ, вул. Хрещатик, 19а,тел./факс 462-05-55.

ЕМІСІЮ ПРОСТИХ ІМЕННИХ АКЦІЙ ПЕНСІЙНОГО БАНКУ "АВАЛЬ"

- Аудиторська фірма "Баланс" (Свідоцтво про внесення в Реєстр аудиторської діяльності № 0061, видане Рішенням Аудиторської палати України від 30.03.01р. №100), місцезнаходження Аудиторської фірми: м.Київ, Чоколівський бул.13, офіс 322, тел./факс 243-73-54.
Відомостей про середню заробітну плату членів виконавчого органу не надається.

За достовірність інформації про емісію акцій банку відповідає резидент Держакч Олександр Віталійович - Голова Правління АППБ "Аваль", резидент Волощук Іван Петрович - Головний бухгалтер АППБ "Аваль", резидент Зимовець Владислав Вікторович - Директор Аудиторської фірми "Баланс".

Дані про попередні емісії цінних паперів

Перша емісія простих іменних акцій - в обсязі 10 000 тисяч штук на загальну суму 1 000 грн., була розміщена серед засновників банку. Свідоцтво про реєстрацію випуску цінних паперів № 32/1/92 від 14.09.92. видане Міністерством фінансів України.

Друга емісія простих іменних акцій - в обсязі 40 000 штук на загальну суму 4 000 грн, була розміщена шляхом відкритої підписки на акції банку. Свідоцтво про реєстрацію випуску цінних паперів № 79/1/93 від 21.06.93. видане Міністерством фінансів України.

Третя емісія простих іменних акцій - в обсязі 452 000 штук на загальну суму 45 200 грн., була розміщена шляхом відкритої підписки на акції банку. Свідоцтво про реєстрацію випуску цінних паперів № 155/1/94 від 26.04.94. видане Міністерством фінансів України.

Четверта емісія простих іменних акцій - в обсязі 17 949 643 штук на загальну суму 1 794 964,3 грн., була розміщена шляхом відкритої підписки на акції банку. Свідоцтво про реєстрацію випуску цінних паперів № 162/1/95 від 17.04.95.видане Міністерством фінансів України.

П'ята емісія простих іменних акцій - в обсязі 88 780 238 штук на загальну суму 8 878 023,8 грн., була розміщена шляхом відкритої підписки на акції банку. Свідоцтво про реєстрацію випуску цінних паперів № 85/1/96 від 13.02.96. видане Міністерством фінансів України.

Шоста емісія простих іменних акцій - в обсяз 86 750 187 штук на загальну суму 8 675 018,7 грн., була розміщена шляхом відкритої підписки на акції банку. Свідоцтво про реєстрацію випуску цінних паперів № 275/1/96 від 26.12.96. видане Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Сьома емісія простих іменних акцій - в обсязі 152 756 665 штук на загальну суму 15 275 666,5 грн., була розміщена шляхом відкритої підписки на акції банку. Свідоцтво про реєстрацію випуску цінних паперів № 146/1/98 від 02.04.98. видане Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Восьма емісія простих іменних акцій банку - в обсязі 103 261 267 штук на загальну суму 10 326 126,7 грн., була розміщена шляхом відкритої підписки на акції. Банк отримав Свідоцтво про реєстрацію випуску акцій в Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку №72/1/99 від 04.03.99р. на загальну суму 45 000 000 грн., що складає 450 000 000 штук простих іменних акцій АППБ "Аваль".

Дев'ята емісія простих іменних акцій банку - в обсязі 180 000 000 штук на загальну суму 18 000 000 грн., була розміщена серед акціонерів за рахунок дивідендів за підсумками роботи банку у 1998 році. Банк отримав Свідоцтво про реєстрацію випуску акцій в Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку № 272/1/99 від 07.07.99р. на загальну суму 63 000 000 грн., що складає 630 000 000 штук простих іменних акцій АППБ "Аваль".

Десята емісія простих іменних акцій - в обсязі 170 000 000 штук на загальну суму 17 000 000 грн., була розміщена шляхом відкри-

тої підписки на акції. Банк отримав Свідоцтво про реєстрацію випуску акцій в Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку № 133/1/00 від 23.03.00р. на загальну суму 80 000 000 грн., що складає 800 000 000 штук простих іменних акцій АППБ "Аваль".

Одинадцята емісія простих іменних акцій банку - в обсязі 240 000 000 штук на загальну суму 24 000 000 грн., була розміщена серед акціонерів за рахунок дивідендів за підсумками роботи банку у 1999 році. Банк отримав Свідоцтво про реєстрацію випуску акцій в Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку № 380/1/00 від 26.07.00р. на загальну суму 104 000 000 грн., що складає 1 040 000 000 штук простих іменних акцій АППБ "Аваль".

Дванадцята емісія простих іменних акцій - в обсязі 160 000 000 штук на загальну суму 16 000 000 грн., була розміщена шляхом відкритої підписки на акції. Банк отримав Свідоцтво про реєстрацію випуску акцій в Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку № 118/1/01 від 07.03.01р. на загальну суму 120 000 000 грн., що складає 1 200 000 000 штук простих іменних акцій АППБ "Аваль".

Тринадцята емісія простих іменних акцій - в обсязі 400 000 000 штук на загальну суму 40 000 000 грн., була розміщена шляхом відкритої підписки на акції. Банк отримав Свідоцтво про реєстрацію випуску акцій в Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку № 292/1/01 від 02.07.01р. на загальну суму 160 000 000 грн., що складає 1 600 000 000 штук простих іменних акцій АППБ "Аваль".

Чотирнадцята емісія простих іменних акцій - в обсязі 500 000 000 штук на загальну суму 50 000 000 грн., була розміщена шляхом відкритої підписки на акції. Банк отримав Свідоцтво про реєстрацію випуску акцій в Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку № 541/1/01 від 01.11.01р. на загальну суму 210 000 000 грн., що складає 2 100 000 000 штук простих іменних акцій АППБ "Аваль".

П'ятнадцята емісія простих іменних акцій - в обсязі 605 000 000 штук на загальну суму 60 500 000 грн., була розміщена шляхом відкритої підписки на акції. Банк отримав Свідоцтво про реєстрацію випуску акцій в Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку № 132/1/02 від 14.03.02р. на загальну суму 270 500 000 грн., що складає 2 705 000 000 штук простих іменних акцій АППБ "Аваль".

Дані про емісію цінних паперів.

Рішення про збільшення Статутного капіталу на 50 000 000 (п'ятдесят мільйонів) грн. шляхом випуску 500 000 000 (п'ятсот мільйонів) акцій шістнадцятої емісії прийнято Загальними Зборами акціонерів АППБ "Аваль" одногослосно, кількістю голосів 2 222 071 431, що становить 82,15% від загальної кількості голосів 2 705 000 000, які мали право голосувати (Протокол №36-23 від 05.04.2002р.). Голосування на Зборах проводилось за принципом одна акція - один голос.

Мета випуску акцій шістнадцятої емісії - збільшення статутного капіталу АППБ "Аваль", що дасть можливість підвищити фінансову стабільність і забезпечити подальший розвиток банку. Кошти, отримані внаслідок емісії акцій, в розмірі 60% від загальної суми випуску акцій планується спрямувати на кредитування підприємств визначених галузей народного господарства, 30% - на підтримку поточної ліквідності банку, 10% - на подальший розвиток мережі банку.

Загальний обсяг емісії становить 50 000 000 (п'ятдесят мільйонів) гривень. При цьому здійснюється випуск 500 000 000 (п'ятсот мільйонів) штук простих іменних акцій серії "Т", номінальною вартістю 0,10 гривень кожна, за номерами: від №000 000 001 по №500 000 000.

Акції випускаються в документарній формі без встановленого терміну обігу.

Банк не проводить випуск привілейованих акцій та акцій на пред'явника.

Запланований курс акції серії "Т" становить

0,10 гривень. Банк проводить первинне розміщення акцій нової емісії самостійно, не користуючись послугами торговців цінними паперами.

Прості іменні акції АППБ "Аваль" прийняті до лістингу на Українській міжбанківській валютній біржі (Протокол засідання Котирувальної комісії УМВБ № 27 від 25.05.99р.).

Торги по акціях Банку проводяться в По-забіржевій фондовій торгівельній системі і на Українській міжбанківській валютній біржі, ціна купівлі-продажу 0,10 грн. за одиницю.

Строк підписки на акції шістнадцятої емісії встановлюється з 13.05.02р. по 13.11.02р.

В разі дострокового досягнення запланованого обсягу підписки але не раніше ніж 16 днів з її початку, рішення про дострокове закінчення підписки приймається Спостережною Радою банку з послідуючим затвердженням Загальними Зборами акціонерів банку обсягу емісії.

Підписка на акції здійснюється в два етапи: Термін першого етапу підписки з 13.05.02р. по 27.05.02р.

На першому етапі підписки реалізується переважне право акціонерів на придбання акцій банку шістнадцятої емісії у кількості пропорційній їх частці у статутному капіталі Банку на дату прийняття рішення про емісію акцій.

Другий етап починається з 28.05.02р.

З дня наступного за днем закінчення першого етапу, на вимогу акціонера або іншого інвестора банк може надати інформацію про кількість акцій, на які здійснена підписка на першому етапі. Заяви, що надійшли від інвесторів, які не є акціонерами, до початку другого етапу підписки, не розглядаються.

На другому етапі реалізується право інших інвесторів на придбання акцій шістнадцятої емісії, та існуючих акціонерів у кількості, що перевищує кількість акцій, на які акціонер реалізує своє переважне право. При цьому, на другому етапі переважним правом на придбання акцій шістнадцятої емісії, користуються також акціонери банку.

Підписка на акції на першому і другому етапах проводиться за адресою: м.Київ, бул.Лесі Українки, 28-а.

Власниками акцій можуть бути юридичні та фізичні особи.

Юридичні особи для придбання акцій банку можуть використовувати власні кошти, що залишились після сплати податків та процентів за банківський кредит. При цьому юридичні особи повинні надати в банк бухгалтерську та фінансову звітність станом на перше число місяця, в якому здійснюється платіж за акції.

Фізичні особи, які бажають придбати акції банку, повинні мати при собі паспорт та довідку про присвоєння їм ідентифікаційного коду. У випадку придбання акцій на суму, що перевищує 200 неоподатковуваних мінімумів доходу громадян, встановленого на день сплати коштів, фізичні особи зобов'язані надати в банк довідку податкової інспекції про джерела походження коштів, що спрямовуються на придбання акцій.

Юридична чи фізична особа, яка має намір придбати істотну участь у банку або збільшити її таким чином, що така особа буде прямо чи опосередковано володіти чи контролювати 10 та більше відсотків статутного капіталу банку чи права голосу придбаних акцій в органах управління банку, зобов'язана отримати письмовий дозвіл Національного банку України.

Підписка на акції здійснюється шляхом подання зацікавленою особою заяви на придбання акцій банку, укладенням договору між покупцем і банком та сплатою покупцем не менше 10 відсотків вартості заявлених акцій. Після виконання покупцем вищенаведених умов, банк видає йому письмове зобов'язання про продаж відповідної кількості акцій. Покупець зобов'язаний сплатити не менше 30 відсотків від номінальної вартості заявлених акцій до дня проведення Загальних Зборів акціонерів банку по затвердженню результатів підписки. На підтвердження вне-

ску банк видає тимчасове свідоцтво.

Оплата акцій проводиться безготівковими і готівковими коштами на рахунок в АППБ "Аваль" № 3630343, МФО 300335, код ЄДРПОУ 14305909.

Повну вартість акцій покупці сплачують до початку державної реєстрації змін у Статуті банку, пов'язаних із збільшенням розміру статутного капіталу.

У відповідності із діючим законодавством України, після повної сплати вартості акцій та реєстрації випуску акцій, незалежний реєстратор, який веде реєстр акціонерів АППБ "Аваль" в шестимісячний термін видає покупцю Сертифікат на сумарну кількість належних йому акцій.

У випадку перевищення або недосягнення запланованого рівня підписки на акції, рішення про затвердження результатів підписки, приймається Загальними Зборами акціонерів банку.

У голосуванні про затвердження результатів підписки на додатково випущені акції беруть участь і особи, які підписались на ці акції.

Банк гарантує, що кошти залучені від випуску акцій, не будуть направлені на покриття можливих збитків АППБ "Аваль".

Власники акцій мають право:

- брати участь в управлінні справами банку особисто, або через своїх уповноважених представників;
- брати участь у розподілі прибутку банку та одержувати його частку (дивіденди);
- на першочергове придбання акцій наступних випусків;
- вийти в установленому порядку із складу акціонерів банку;
- одержувати інформацію про діяльність банку;
- самостійно розпоряджатися акціями, які належать їм на праві власності: продавати, передавати, дарувати, заповідати, заставляти акції з обов'язковою реєстрацією змін у реєстратора та повідомленням про це банку;
- на отримання, в разі ліквідації банку, грошових коштів, включаючи виручку від розпродажу майна Банку при його ліквідації, що залишаться після розрахунків по оплаті праці осіб, які працюють на умовах найму та виконання зобов'язань перед бюджетом, банками, власниками облигацій, які випустив банк та іншими кредиторами, в розмірі, пропорційному вартості належних їм акцій у шестимісячний строк після опублікування інформації про ліквідацію банку.

Дивіденди, як частка прибутку банку, розподіляються серед акціонерів пропорційно до кількості акцій, які знаходяться в їх власності на початок строку виплати дивідендів.

Рішення про виплату дивідендів приймається Загальними Зборами акціонерів банку за підсумками роботи банку у звітному році. Виплата дивідендів здійснюється за рахунок прибутку, що залишається в розпорядженні банку після сплати встановлених законодавством податків та формування резервного фонду.

Банк починає виплачувати дивіденти через 70 календарних днів після прийняття рішення про це Загальними Зборами акціонерів банку, на умовах, затверджених рішенням Загальних Зборів акціонерів банку.

Виплата здійснюється протягом шести місяців, якщо інше не обумовлено рішенням Загальних Зборів акціонерів банку. Після закінчення цього строку неотримані акціонерами дивіденди депонуються банком. Виплата депонованих дивідендів здійснюється за вимогою акціонерів.

Виплата здійснюється шляхом перерахування відповідної суми на рахунок акціонера, або готівкою з каси банку. Виплата та депонування дивідендів проводиться за адресою: м.Київ, бул. Лесі Українки, 28-а.

При відмові банку від випуску акцій, залучені кошти повертаються покупцям не пізніше як через 30 днів з моменту прийняття Загальними Зборами акціонерів рішення про відмову від випуску акцій.

Після персонального поштового повідомлення і прийняття рішення про збільшення розміру статутного капіталу Загальними Зборами акціонерів АППБ "Аваль" та реєстрації в Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку інформації про емісію акцій, але не менш як за 10 днів до початку передплати на акції банку, публікується інформація про випуск акцій в засобах преси Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України і

офіційному виданні фондової біржі.
Не пізніше ніж через 15 днів після закінчення строку підписки на акції, банк надає в Державну комісію з цінних паперів та фондового ринку звіт для реєстрації про наслідки підписки на акції.
Даних про юридичних осіб, що гарантують надходження коштів від розміщення акцій, банк не має.
Відомості про обмеження прав володіння акціями банку: згідно Статуту АППБ "Аваль" ча-

стка будь-якого з акціонерів не повинна перевищувати 35% статутного капіталу.
Реєстр акціонерів АППБ "Аваль" веде незалежний реєстратор ТОВ "Аваль-реєстратор", код ЄДРПОУ 30223408, Ліцензія Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку серія АА № 241400 від 19.10.2001р.
Місцезнаходження: м.Київ, вул. Предславинська, 28 , тел.\ факс 252-87-98.
Заяви осіб, що засвідчили інформацію

про емісію акцій своїми підписами та печатками щодо достовірності відомостей, які в ній містяться.
Відомості, які містяться в інформації про шістнадцяту емісію акцій АППБ "Аваль", підтверджуються Головою Правління АППБ "Аваль" Деркачем О.В., Головним бухгалтером АППБ "Аваль" Волощуком І. П., Директором Аудиторської фірми "Баланс" Зимовцем В.В.

Баланс АППБ "Аваль" на 1 січня 2002 року

Форма N11 (коп.та сота частка од.валют)

Статті балансу	Усього 01-01-2002р.	Резиденти			Нерезиденти		
		НВ	ВКВ	НКВ	НВ	ВКВ	НВ
АКТИВИ	509504233226	415354135481	79759145918	404644841	6943738	12926716238	1052647010
Готівкові кошти	24985615813	14686606948	10096810310	202198555	0	0	0
Банківські метали	87557592	0	87557592	0	0	0	0
Дорожні та інші чеки	122176572	0	122171495	5077	0	0	0
Кошти в НБУ	26685791798	26685791798	0	0	0	0	0
Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються НБУ, та цінні папери, емітовані НБУ	152346926598	152346926598	0	0	0	0	0
у т.ч. цінні папери, емітовані НБУ	84000000000	84000000000	0	0	0	0	0
Резерв під знецінення казначейських ЦП	0	0	0	0	0	0	0
Нетто: казначейські цінні папери та цінні папери, емітовані НБУ	152346926598	152346926598	0	0	0	0	0
Кошти в інших банках	56536763360	35234204437	8045662890	371118159	0	11891892641	993885233
Резерв під заборгованість інших банків	2975627820	820738634	1975211366	179677820	0	0	0
Нетто: кошти в інших банках	53561135540	34413465803	6070451524	191440339	0	11891892641	993885233
Цінні папери в портфелі банку на продаж	5724507082	4724879530	0	0	0	999627552	0
Резерв під знецінення ЦП на продаж	318440581	70020478	248420103	0	0	0	0
Нетто: цінні папери в портфелі банку на продаж	5406066501	4654859052	-248420103	0	0	999627552	0
Цінні папери в портфелі банку на інвестиції	645946298	639008845	0	0	6937453	0	0
Резерв під знецінення ЦП на інвестиції	412623281	412623281	0	0	0	0	0
Нетто: цінні папери на інвестиції	233323017	226385564	0	0	6937453	0	0
Кредити та фінансовий лізинг (оренда), які надані клієнтам	215630824963	154705637700	60799559080	67635578	6280	0	57986325
Резерв під кредити та фінансовий лізинг (оренду), які надані клієнтам	20825685412	14627115965	6140583121	57986326	0	0	0
Нетто: кредити та фінансовий лізинг (оренда), які надані клієнтам	194805139551	140078521735	54658975959	9649252	6280	0	57986325
Довгострокові вкладення до асоційованих компаній і дочірніх установ	1539214034	1539214034	0	0	0	0	0
Основні засоби та нематеріальні активи	36220863067	36220863067	0	0	0	0	0
Зношення основних засобів та нематеріальних активів	7348687657	7348687657	0	0	0	0	0
Нетто: основні засоби та нематеріальні активи	28872175410	28872175410	0	0	0	0	0
Нараховані доходи до отримання	1529233109	1348929955	143067265	1264387	5	35196045	775452
Резерви під сумнівну заборгованість за нарахованими доходами	144056364	136929815	7126549	0	0	0	0
Нетто: нараховані доходи до отримання	1385176745	1212000140	135940716	1264387	5	35196045	775452
Інші активи	19785854092	10793514257	8844312921	148026914	0	0	0
Резерви під можливі втрати за дебіторською та сумнівною дебіторською заборгованістю банку	311920037	155325858	8654496	147939683	0	0	0
Нетто: інші активи	19473934055	10638188399	8835658425	87231	0	0	0
СУКУПНІ АКТИВИ	509504233226	415354135481	79759145918	404644841	6943738	12926716238	1052647010
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	480873226704	396763838520	79156820646	1293441116	586212534	3067702766	5211122
Кошти банків	6683523077	3051697208	558600573	292224	413597126	2654231030	5104916
Депозити та кредити банків	3280945314	22000000000	1080945314	0	0	0	0
у т.ч. кредити, отримані від НБУ	0	0	0	0	0	0	0
Кошти клієнтів	448807547072	381676781155	65252846110	1292687973	171950724	413174904	106206
Інші депозити	5841889105	10360000	5831529105	0	0	0	0
Боргові цінні папери, емітовані банком	0	0	0	0	0	0	0
Кредити, отримані від міжнародних та інших фінансових організацій	3186975925	0	3186975925	0	0	0	0
у т.ч. кредити, отримані через НБУ	186975925	0	3186975925	0	0	0	0
Субординована заборгованість	0	0	0	0	0	0	0
Нараховані витрати до сплати	2640743941	1893008971	746809235	2898	664684	258153	0
Інші зобов'язання	10431602270	7931991186	2499114384	458021	0	38679	0
СУКУПНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	480873226704	396763838520	79156820646	1293441116	586212534	3067702766	5211122
КАПІТАЛ	28631006546	28631006546	0	0	0	0	0
Статутний капітал	21000000000	21000000000	0	0	0	0	0
Зареєстрований статутний капітал банку	21000000000	21000000000	0	0	0	0	0
Несплачений зареєстрований статутний капітал банку	0	0	0	0	0	0	0
Нетто: сплачений зареєстрований статутний капітал банку	21000000000	21000000000	0	0	0	0	0
Капіталізовані дивіденди	0	0	0	0	0	0	0
Викуплені власні акції	0	0	0	0	0	0	0
Результат минулих років	5243047951	5243047951	0	0	0	0	0
Прибуток минулого року, що очікує затвердження	542752555	542752555	0	0	0	0	0
Збитки минулого року, що очікують затвердження	0	0	0	0	0	0	0
Емісійні різниці	4200	4200	0	0	0	0	0
Загальні резерви	1417772118	1417772118	0	0	0	0	0
Результат поточного року	427429722	427429722	0	0	0	0	0
СУКУПНИЙ КАПІТАЛ	28631006546	28631006546	0	0	0	0	0
СУКУПНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І КАПІТАЛ	509504233250	425394845066	79156820646	1293441116	586212534	3067702766	5211122
Активи-пасиви (має бути 0)	-24	-1040709585	602325272	-888796275	-579268796	9859013472	1047435888
Активи NN 380,390,391,392	193355528647	137011892395	54262203499	2081432753	0	0	0
Пасиви NN 380,390,391,392	193355528623	126391914027	64723542229	2240072367	0	0	0
Доходи NN 608,618,638,648	15592040294	15592040294	0	0	0	0	0
Витрати NN 708,718,738,748	15592040294	15592040294	0	0	0	0	0
Різниця (має бути 0)	0	579268783	-9859013458	-1047435889	-579268796	9859013472	1047435888

Символ	Стаття доходів	Усього
	Доходи	105931314629
60	Процентні доходи	62623842780
600	Процентні доходи за коштами, розміщеними в НБУ	1221682858
601	Процентні доходи за коштами, розміщеними в інших банках	4071154421
602	Процентні доходи за кредитами суб'єктам господарської діяльності	43999749072
603	Процентні доходи за кредитами органам загального державного управління	465165145
604	Процентні доходи за кредитами фізичним особам	611940997
605	Процентні доходи за цінними паперами	9086767838
608	Процентні доходи за операціями філіями банку	3166175095
609	Інші процентні доходи	1207354
61	Комісійні доходи	27511478096
610	Комісійні доходи за операціями з банками	182731173
611	Комісійні доходи за операціями з клієнтами	26955825290
618	Комісійні доходи за операціями філіями банку	372921633
62	Результат від торговельних операцій	2882381267
63	Інші банківські операційні доходи	12478572751
630	Дивідентний дохід	89392880
638	Інші банківські доходи за операціями з філіями банку	12052943566
639	Інші банківські операційні доходи	336236305
6397	Штрафи, пені, що отримані за банківськими операціями	38199837
64	Інші небанківські операційні доходи	190753348
649	Інші небанківські операційні доходи	190753348
6497	Штрафи, пені, що отримані за господарськими операціями	100947
67	Повернення списаних активів	244281387
671	Повернення списаних активів	244281387
68	Непередбачені доходи	5000
	Витрати	105503884907
70	Процентні витрати	32250168063
700	Процентні витрати за коштами, отриманими від НБУ	112175639
701	Процентні витрати за коштами, отриманими від інших банків	201470525
702	Процентні витрати за коштами до запитання суб'єктів господарськоо діяльності	2567330800
703	Процентні витрати за коштами бюджету та позабюджетних фондів України	11042121102
704	Процентні витрати за коштами фізичних осіб	10278539316
705	Процентні витрати за цінними паперами власного боргу	4867717271
708	Процентни витрати за операціями з філіями банку	3166175095
709	Інші процентні витрати	14638315
71	Комісійні витрати	2396529456
710	Комісійні витрати	2023607823
718	Інші банківські операційни витрати за операціями з філіями банку	372921633
73	Інші банківські операційні витрати	14959162040
738	Інші банк.операц.витрати за операц.з філіями банку	12052943566
739	Інші банківські операційні витрати	2906218474
7397	Штрафи, пені, що сплачені за банківськими операціями	22542232
74	Інші небанківські операційні витрати	46404954392
740	Витрати на утримання персоналу	28064131549
7400	Основна і додаткова заробітна плата	24494975870
7401	Внески на державне соціальне страхування	2563302915
74011	з них: збір на соц.страхув. на випадок безробіття	146193832
7403	Матеріальна допомога та інші соціальні виплати	1005698164
741	Сплата податків та інших обов'язкових платежів крім податку на прибуток	827117610
7410	Податок на одану вартість	171342575
7411	Податок на землю	24564458
7419	Сплата інших податків та обов'язкових платежів крім податку на прибуток	631210577
742	Витрати на утримання основних засобів та нематеріальних активів	6275929864
7420	Витрати на утримання власних основних засобів та нематеріальних активів	2040906518
7421	Витрати на утримання орендованих основних засобів та нематеріальних активів	627582065
7423	Амортизація	3607441281
743	Інші експлуатаційні та господарські витрати	3827253430
744	Витрати на телекомунікації	3505807352
745	Супутні небанківські операційні витрати	2931602200
749	Інші небанківські операційні витрати	973112387
7497	Штрафи, пені, що сплачені за господарськими операціями	3564765
77	Відрахування в резерви та списання безнадійних активів	9087798861
770	Відрахування у резерви	8922505687
78	Непередбачені витрати	1245630
	Прибуток (збиток) до сплати податку	831456187
79	Податок на прибуток	404026465
	Чистий прибуток (збиток)	427429722

Баланс АППБ "Аваль" на 1 квітня 2002 року

Форма N11(коп.та сота частка од.валют)

Статті балансу	Усього 01-04-2002р.	Резиденти			Нерезиденти		
		НВ	ВКВ	НКВ	НВ	ВКВ	НКВ
АКТИВИ	551228732926	456481922912	83204028659	603760497	6937603	10128601425	803481830
Готівкові кошти	22646128165	12881367344	9618084066	146676755	0	0	0
Банківські метали	77048224	0	77048224	0	0	0	0
Дорожні та інші чеки	28602147	0	28602147	0	0	0	0
Кошти в НБУ	93605684323	93605684323	0	0	0	0	0
Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються НБУ, та цінні папери, емітовані НБУ	105941243901	105941243901	0	0	0	0	0
у т.ч. цінні папери, емітовані НБУ	0	0	0	0	0	0	0
Резерв під знецінення казначейських ЦП	0	0	0	0	0	0	0
Нетто: казначейські цінні папери та цінні папери, емітовані НБУ	105941243901	105941243901	0	0	0	0	0
Кошти в інших банках	39360342938	23880748770	5226289355	428405325	0	9078377055	746522433
Резерв під заборгованість інших банків	2405308686	567382035	1829361651	8565000	0	0	0
Нетто: кошти в інших банках	36955034252	23313366735	3396927704	419840325	0	9078377055	746522433
Цінні папери в портфелі банку на продаж	2443029801	1438250696	0	0	0	1004779105	0
Резерв під знецінення ЦП на продаж	277694092	69870478	207823614	0	0	0	0
Нетто: цінні папери в портфелі банку на продаж	2165335709	1368380218	-207823614	0	0	1004779105	0
Цінні папери в портфелі банку на інвестиції	2296429801	2289492348	0	0	6937453	0	0
Резерв під знецінення ЦП на інвестиції	405272995	405272995	0	0	0	0	0
Нетто: цінні папери на інвестиції	1891156806	1884219353	0	0	6937453	0	0
Кредити та фінансовий лізинг (оренда), які надані клієнтам	257933228013	188515363401	69304802532	56563260	0	0	56498820
Резерв під кредити та фінансовий лізинг (оренду), які надані клієнтам	21918430683	16370522926	5491408937	56498820	0	0	0
Нетто: кредити та фінансовий лізинг (оренда), які надані клієнтам	236014797330	172144840475	63813393595	64440	0	0	56498820
Довгострокові вкладення до асоційованих компаній і дочірніх установ	1584185743	1584185743	0	0	0	0	0
Основні засоби та нематеріальні активи	42173934477	42173934477	0	0	0	0	0
Зношення основних засобів та нематеріальні активи	8535806873	8535806873	0	0	0	0	0
Нетто: основні засоби та нематеріальні активи	33638127604	33638127604	0	0	0	0	0
Активи							
Нараховані доходи до отримання	1523697811	1311190547	165721306	879966	150	45445265	460577
Резерви під сумніву заборгованість за нарахованими доходами	463958792	365323605	98635187	0	0	0	0
Нетто: нараховані доходи до отримання	1059739019	945866942	67086119	879966	150	45445265	460577
Інші активи	15927693417	9329414254	6417835521	180443642	0	0	0
Резерви під можливі втрати за дебіторською та сумнівною дебіторською заборгованістю банку	306043714	154773980	7125103	144144631	0	0	0
Нетто: інші активи	15621649703	9174640274	6410710418	36299011	0	0	0
СУКУПНІ АКТИВИ	551228732926	456481922912	83204028659	603760497	6937603	10128601425	803481830
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	516482262872	430369596228	83464326640	1073454118	474143972	1095752936	4988978
Кошти банків	954826071	58572626	610775023	406196	276298620	3796765	4976841
Депозити та кредити банків	6572437226	3900000000	2081812522	0	0	590624704	0
у т.ч. кредити, отримані від НБУ	0	0	0	0	0	0	0
Кошти клієнтів	490670449084	420692460015	68701024870	578997141	197109222	500845699	12137
Інші депозити	6085623703	4060000	6081563703	0	0	0	0
Боргові цінні папери, емітовані банком	0	0	0	0	0	0	0
Кредити, отримані від міжнародних та інших фінансових організацій	3322488478	0	3322488478	0	0	0	0
у т.ч. кредити, отримані через НБУ	3322488478	0	3322488478	0	0	0	0
Субординована заборгованість	0	0	0	0	0	0	0
Нараховані витрати до сплати	3366097014	2421443148	943465103	5716	736130	446917	0
Інші зобов'язання	5510341296	3293060439	1723196941	494045065	0	38851	0
СУКУПНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	516482262872	430369596228	83464326640	1073454118	474143972	1095752936	4988978
КАПІТАЛ	34746470396	34746470396	0	0	0	0	0
Статутний капітал	27050000000	27050000000	0	0	0	0	0
Зареєстрований статутний капітал банку	27050000000	27050000000	0	0	0	0	0
Несплачений зареєстрований статутний капітал банку	0	0	0	0	0	0	0
Нетто: сплачений зареєстрований статутний капітал банку	27050000000	27050000000	0	0	0	0	0
Капіталізовані дивіденди	0	0	0	0	0	0	0
Викуплені власні акції	0	0	0	0	0	0	0
Результат минулих років	5243045827	5243045827	0	0	0	0	0
Прибуток минулого року, що очікує затвердження	543332413	543332413	0	0	0	0	0
Збитки минулого року, що очікують затвердження	0	0	0	0	0	0	0
Емісійні різниці	4200	4200	0	0	0	0	0
Загальні резерви	1844621982	1844621982	0	0	0	0	0
Результат поточного року	65465974	65465974	0	0	0	0	0
СУКУПНИЙ КАПІТАЛ	34746470396	34746470396	0	0	0	0	0
СУКУПНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І КАПІТАЛ	551228733268	465116066624	83464326640	1073454118	474143972	1095752936	4988978
Активи-пасиви (має бути 0)	-342	-8634143712	-260297981	-469693621	-467206369	9032848489	798492852
Активи NN 380,390,391,392	185528586744	130678648471	53546532216	1303406057	0	0	0
Пасиви NN 380,390,391,392	185528586746	121577298737	62319082721	1632205288	0	0	0
Доходи NN 608,618,638,648	2837794729	2837794729	0	0	0	0	0
Витрати NN 708,718,738,748	2837795073	2837795073	0	0	0	0	0
Різниця (має бути 0)	0	467206366	-9032848486	-798492852	-467206369	9032848489	798492852

Звіт про прибутки та збитки на 1 квітня 2002 року

Форма N2.01 (коп.)

Символ	Стаття доходів	Усього
	Доходи	23269011359
60	Процентні доходи	15085798628
601	Процентні доходи за коштами, розміщеними в інших банках	844192628
602	Процентні доходи за кредитами суб'єктам господарськоо діяльності	11745603701
603	Процентні доходи за кредитами органам загального державного управління	398460088
604	Процентні доходи за кредитами фізичним особам	271901355
605	Процентні доходи за цінними паперами	1824789174
609	Інші процентні доходи	851682
61	Комісійні доходи	7079030135
610	Комісійні доходи за операціями з банками	47630724
611	Комісійні доходи за операціями з клієнтами	7031399411
62	Результат від торговельних операцій	696212199
63	Інші банківські операційні доходи	356840961
630	Дивідентний доход	13860
639	Інші банківські операційні доходи	356827101
6397	Штрафи, пені, що отримані за банківськими операціями	26945449
64	Інші небанківські операційні доходи	25587015
649	Інші небанківські операційні доходи	25587015
67	Повернення списаних активів	25498051
671	Повернення списаних активів	25498051
68	Непередбачені доходи	44370
	Витрати	23203545385
70	Процентні витрати	8969937267
700	Процентні витрати за коштами, отриманими від НБУ	40917423
701	Процентні витрати за коштами, отриманими від інших банків	35890118
702	Процентні витрати за коштами до запитання суб'єктів господарської діяльності	862140984
703	Процентні витрати за коштами бюджету та позабюджетних фондів України	1985410387
704	Процентні витрати за коштами фізичних осіб	4687977302
705	Процентні витрати за цінними паперами власного боргу	1356658546
709	Інші процентні витрати	942507
71	Комісійні витрати	553520131
710	Комісійні витрати	553520131
73	Інші банківські операційні витрати	925352137
739	Інші банківські операційні витрати	925352137
7397	Штрафи, пені, що сплачені за банківськими операціями	948164
74	Інші небанківські операційні витрати	11673758240
740	Витрати на утримання персоналу	6364460110
7400	Основна і додаткова заробітна плата	5341663508
7401	Внески на державне соціальне страхування	888585911
74011	з них: збір на соціальне страхування на випадок безробіття	50488626
7403	Матеріальна допомога та інші соціальне виплати	134208691
741	Сплата податків та інших обов'язкових платежів крім податку на прибуток	223399109
7410	Податок на додану вартість	40862018
7411	Податок на землю	11524851
7419	Сплата інших податків та обов'язкових платежів крім податку на прибуток	171012240
742	Витрати на утримання основних засобів та нематеріальних активів	1895009969
7420	Витрати на утримання власних основних засобів та нематеріальних активів	539613578
7421	Витрати на утримання орендованих основних засобів та нематеріальних активів	139787196
7423	Амортизація	1215609195
743	Інші експлуатаційні витрати	1202798068
744	Витрати на телекомунікації	1006546070
745	Супутні небанківські операційні витрати	856828261
749	Інші небанківські операційні витрати	124716653
7497	Штрафи, пені, що сплачені за господарськими операціями	1023011
77	Відрахування в резерви та списання безнадійних активів	1077127610
770	Відрахування у резерви	755565133
772	Відрахування в резерви під сумніву	321562477
	Прибуток (збиток) до сплати податку	69315974
79	Податок на прибуток	3850000
	Чистий прибуток (збиток)	65465974

Голова Правління АППБ "Аваль"
Головний бухгалтер АППБ "Аваль"
Засвідчую:
Директор Аудиторської фірми "Баланс"
(Свідоцтво про внесення в Реєстр аудиторської діяльності № 0061, видане Рішенням Аудиторської палати України від 30.03.01р. №100).

О.В.Деркач
І.П.Волощук
В.В.Зимовець

ПІСЛЯ ВИХІДНИХ «Копійки» за довірливість

«Голос України», 30 квітня 2002 року. № 81 (2832)

Актуально

Таких черг, які з'явилися останнім часом біля відділень Ощадбанку України, ця фінансова установа, схоже, не бачила з самого початку свого існування. Проте фінансисти з цього приводу скоріше сумують, ніж радіють. Адже клієнти не несуть сюди гроші, а намагаються забрати «копійки» з багатотисячних «радянських» вкладів. 50 гривень — живим і 150 — померлим. Саме такі суми встановлено за довірливість.

Загалом у Держбюджеті в цьому році на виплату компенсацій колишнім вкладникам Ощадбанку СРСР передбачено 500 мільйонів гривень. Чи вистачить цих грошей на всіх і чи не залишаться в дурнях ті, «хто пізно встає»? На ці запитання хоч як шукати, а відповіді не знайдеш.

Не в останню чергу через майже повну відсутність інформації. А тому нервують усі: і вкладники, які за оміряними 50-гривневими банкнотами з портретом Грушевського стоять чи не цілодобово, і ті, хто не може спокійно одержати пенсію чи заплатити за квартиру, і працівники Ощадбанку. Останнім не позаздриш. Адже постійно чують звинувачення у непрофесійності тощо.

А тут ще «добрий» Кабмін своїм розпорядженням постановив, що працюватиме Ощадбанк сім днів на тиждень. По вівторках, п'ятницях та суботах прийматимуть комунальні та інші платежі, виплачуватимуть пенсії тощо. Всі інші дні обслуговуватимуть вкладників. Причому за потреби тривалішого робочого дня буде продовжено. Скільки це триватиме — невідомо. Принаймні, виділені кошти до Ощад-

банку надходять щомісяця частинами.

Тому такі ситуації, які описує наш кореспондент Віра ШПИЛЬОВА, будуть не поодинокі.

Ось уже кілька днів у черзі під 188-м відділенням Ощадбанку в Кам'янці-Подільському страждають вкладники.

Інвалід з дитинства II групи Валентина Сікора не може навіть дістатися до дверей. Хоч би сказали, чи варто стояти. Дві компенсації на свою та синову книжку стануть у нагоді — треба сплатити борг за комунальні послуги.

— А хіба не міг Ощадбанк просто прийняти вашу заяву і перекинути гроші на рахунок ЛЕКУ чи «Теплоенерго»? — дивується чоловік із черги, котрий ніяк не отримає «біржові» — всі операції відмінено, крім виплати компенсацій за вклади. Для «зручності» прийом комунальних платежів здійснюють з вулиці через віконце «Обмін валют».

Черга з ранку до ночі обговорює лише одну тему. Чому гроші «викинули»? Чи не буде нового витка інфляції? Скільки людям їх вистачить?

— Коли йшли вибори, агітки, як

та за кого голосувати, ми отримували мішками, — каже 80-літній Іван Сівак. — А тепер хоч би якусь інформацію на дверях почепили!

— Кожному вкладникові треба було надіслати запрошення та роз'яснення, он скільки часу нашими грішми користуються, — обурюється багатодітна мати Тетяна Петренко.

Днями «швидка» забрала трьох жінок, котрі знепритомніли. Ощадбанк вжив заходів: тепер у приміщення запускають по десятеро осіб.

Люди посилають своїх гінців до міської ради, але влада безсила навести порядок. Єдине, що прислали, наряд міліції.

Гроші виплачувалися й у філіях, але скоро закінчилися. Довелося селянам, покинувши в гарячий весняний час господарства, мчати до Кам'янця. Та, схоже, і тут облизня піймають, бо надійшло лише 200 тисяч гривень. Заступник керуючого філією Ощадбанку Віктор Крецький на запитання, хто відповідає за організацію виплати вкладів, лише плечима знизує. Банк не збирався нічого організовувати. Мовляв, хочете давитися в черзі — давіться. Воістину — ситий голодного не розуміє.

Не уникли таких проблем і в столиці, інформує наш кореспондент Любов СТАНАЧИЧ.

У відділеннях Ощадбанку Києва люди займали чергу ще з вечора і, простоявши всю ніч, протягом наступного дня так і не встигли отримати омріяні п'ятдесят гривень. А ті, хто дівастася «клондайку», поспували стільки нервів і здоров'я...

— Тільки-но вранці сусідка сказала

мені, що можна отримати ту компенсацію, я побігла до Ощадбанку, адже до пенсії ще далеко, а грошей на прожиття вже майже не залишилося, — ніби виправдовуючись, розповідала моя знайома Ольга Петрівна. — Хоча до відкриття залишалося близько двох годин, та під дверима вже зібрався величезний натовп. Простоявши на ранковому протязі, ми продовжили цей «марафон», коли відчинилися двері.

Думала, до обіду встигну, та не поталанило, бо касири у двох чергах довго давали роз'яснення кожному вкладникові. А у багатьох було по декілька ошадкнижок. Дехто займав чергу, йшов по необхідні документи,

потім повертався, штовхаючись, пробирався на своє місце, доводив, що стояв саме там. В обідню перерву теж товпилися під дверима. Комуś із черги стало зле, в когось підскочив тиск. Якесь жінка мало не втратила свідомість. І, нарешті, о п'ятій вечора я отримала свої гроші. Мені ще поталанило, що вночі не довелося стояти...

Син прийшов з роботи, а я вечері не приготувала. Серце схопило... Навіть підвестися не змогла. «Ех, мамо, чи ж можна так себе не жаліти!» — дорікнув він мені. — Якби знав, що так себе змучиш у тій черзі, двісті гривень дав би, аби лишень ти туди не пішла!»

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Спорт

У рамках свята

Футбол. На минулі вихідні припало найбільше заходів, які входили до програми святкування Всеукраїнського дня футболу. У неділю сотні хлопчиків і дівчаток з усієї України завдяки ФФУ, УФІ та Молодіжного футбольного союзу зібралися на столичному Хрещатику, щоб завершити традиційний турнір вуличного футболу. Окрім цього, учасники і вболівальники спілкувалися з футболістами київських команд «Динамо» та «Арсенал», народним депутатом України, президентом ФФУ Григорієм Суркісом, головним тренером національної збірної Леонідом Буряком.

А зранку на Байковому цвинтарі було відкрито пам'ятник заслуженому майстрові спорту, заслуженому тренерові країни, першому президентові незалежної Федерації футболу України Віктору Банникову.

Звичайно, не обійшлося і без змагань найвищого рівня.

Чемпіонат країни. Вища ліга. 20-й тур.

	В	Н	П	М	О
Динамо	16	4	0	49—6	52
Шахтар	14	6	0	40—9	48
Дніпро	8	6	6	20—16	30
Металург Д	8	5	7	29—21	29
Металург Зп	8	5	7	17—17	29
Металіст	8	4	8	24—33	28
Карпати	7	5	8	18—24	26
Таврія	7	3	10	23—30	24
Кривбас	5	8	7	22—31	23

Поліграфтехніка	5	7	8	18—25	22
Металург М	5	6	9	24—30	21
Закарпаття	5	4	11	21—39	19
Ворскла	4	5	11	14—28	17
Арсенал	5	2	13	14—24	17

«Шахтар» — «Металург» Зп. 0:0. 25 000 глядачів. На 90-й хвилині з поля вилучено донецчанина Ндіаїє (два попередження).

«Дніпро» — «Таврія». 2:1. 10 000. Голи: Задорожний, 27, Поклонський, 43 — Гігіадзе, 67, з пенальті. «Поліграфтехніка» — «Металург» М. 2:2. 4 500. Бабич, 54, Шаран, 76 — Молокуцко, 78, з пенальті, Сахаров, 84.

«Закарпаття» — «Арсенал». 2:1. 3 100. Бундаш, 6, Шекотилін, 90 — Косирін, 59, з пенальті.

«Ворскла» — «Металург» Д. 2:1.

5 600. Окодува, 45, з пенальті, Онопко, 55 — Котов, 35.

«Кривбас» — «Карпати». 0:0. 8 000.

«Динамо» — «Металіст». 6:0. 10 000. Шацьких, 29, 37, 45, Белькевич, 63, 84, 90.

Скупий на похвалу видатний футболіст, заслужений майстер спорту, чемпіон Європи-1960 Юрій Миколайович Войнов сказав, що гра «Динамо» проти харків'ян принесла йому задоволення. Особливо його порадували командні дії та індивідуальна майстерність Валентина Белькевича. Повірте, це дуже висока оцінка.

Справді, підопічні Валерія Лобановського цього разу продемонстрували футбол творчий і натхненний. Звісна річ, «Металіст» — не «Реал», «Баварія» або «Манчестер Юнайтед». Лише в іграх з такими суперниками видно, чого ти вартий. Однак на шляху до досягнення найвищих кондицій поєдинок з «Металістом» можна сміливо зарахувати до активу, маючи на увазі насамперед не результат, а якість дій.

Утім, гріх не сказати кілька похвальних слів на адресу Максима Шацьких та Валентина Белькевича, які забили у ворота гостей по три м'ячі.

А тим часом «Шахтар» — інший фаворит — вдома так і не знайшов ключів до воріт запорізького клубу. Команда Олега Тарана почувалася впевнено в обороні. Хоча наставник гірників Невіо Скала причину невдачі своєї команди пояснив тим, що після дощу було надто слизьке поле. Однак і «Металург» грав на ньому.

Поки що динамівці випереджають переслідувачів на чотири очки.

Із подій туру варто відзначити перемоги «Закарпаття» та «Ворскли» і чергову невдачу столичного «Арсеналу». Цей клуб опинився на останньому рядку в турнірній таблиці. Так можна і з вищою лігою розпрощатися.

Невдалий старт

Чемпіонат Європи серед юнаків (U-17). Данія. Група В. Україна —

Швейцарія. 1:3 (у наших гол на рахунок Котенка). Португалія — Франція. 0:2. Сьогодні українська команда (головний тренер Павло Яковенко) зустрінеється зі збірною Франції.

Від щирого серця

Ось уже дев'ять років дітьми, котрі постраждали внаслідок чорнобильської катастрофи, опікується футбольний клуб «Динамо» (Київ). Минулої п'ятниці у прес-центрі клубного стадіону почесний президент ФК «Динамо» Григорій Суркіс, гравці команди Олександр Головко, Андрій Гусін, Владислав Ващук, генеральний директор СП «Динамо-Атлантик» Матвій Заміховський спілкувалися з кількома сотнями своїх маленьких друзів та їхніми батьками, вручили дорогим гостям щедрі подарунки.

***

Хокей. Чемпіонат світу. Вищий дивізіон. Перший раунд. Гетеборг (Швеція). Група В. Словаччина—Польща. 7:0. Україна—Фінляндія. 0:3.

Добірку підготував Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімку: Максим Шацьких, який відзначився трьома м'ячами у ворота харків'ян.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Новосілля

Нарешті парти під'їхали

Школу для дітей-«чорнобильців» урочисто відкрито в поліському селі Бер ежниць Маневицького району, що на Волині.

Відтепер більш як сто юних сільчан, які донедавна навчалися в школі за вісім кілометрів від домівок, сядуть за парти нового просторого приміщення.

Роман ЖИЖАРА.

Пам'ять

«І мертвим, і живим, і ненародженим»

Такі слова викарбувано на пам'ятнику, відкритому в парку залізничників міста Сарни, що на Рівненщині. У них — глибокий зміст, адже Сарненський район ще багато років відчуватиме наслідки чорнобильського лиха. Пам'ятник нагадує дугу, до середини якої підвішено дзвін. Кошти на його спорудження надходили від окремих громадян, а також трудових колективів району.

Олександра ЮРКОВА.

Акціонерний банк «Факторіал-Банк»

повідомляє, що 15 червня 2002 р. об 11-й годині за адресою: м. Харків, вул. 2-ї П'ятирічки, 38 (БК ХАРП) відбудуться загальні збори акціонерів.

Порядок денний:

1. Затвердження змін у складі Ради банку.
  2. Затвердження змін у складі ревізійної комісії банку.
- Реєстрація акціонерів (представників акціонерів) відбудеться в день проведення зборів з 10:00 до 11:00. Для реєстрації акціонерам необхідно мати при собі паспорт.

Правління АБ «Факторіал-Банк».

**ВІДКРИТЕ
АКЦІОНЕРНЕ
ТОВАРИСТВО
«ЛЬВІВБЛЕНЕРГО»**

ВАТ «Львівобленерго» переносить термін завершення тендеру з білінгової системи для комерційного обліку споживання електричної енергії юридичними особами на 28 травня 2002 року.

До уваги акціонерів ЗАТ з П «Концерн Регіони України»

Порядок денний чергових загальних зборів акціонерів, що відбудуться 24 травня 2002 року доповнюється пунктом 6 наступного змісту:

6. Про зміни в складі спостережної ради.

Телефон для довідок: (056) 744-07-01.

Дирекція Товариства.

Редактор номера Віталій СУДДЯ.

Редколегія: Сергій ПРАВДЕНКО, Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Людмила КОХАНЕЦЬ, Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Засновник і видавець — Верховна Рада України

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції:

03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-84-92;

телефакс — 224-72-54;

відділ реклами — 449-72-53, 441-89-34,

441-89-44;

телефакс — 449-85-62.

✉ E-mail: mail@golos.com.ua — загальний

reklama@golos.com.ua — відділ реклами

let@golos.com.ua — відділ листів

foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Internet: http://uamedia.visti.net/golos